

בית חיינו

בקיץ תשל"ד

מוזכרת

משמחת הנישואין של

מנחם מענדל ויהודית יוכבד שיחיו

פלדמן

י"ד מנחם - אב ה'תשס"ו

כפר חב"ד ארץ הקודש

בית חיינו

בקיץ תשל"ד

מיומנו של תמים ב-770

- פנימי -

ללא אחריות כלל וכלל

פתח דבר

ברגשי גיל ויקר, ומתוך שבח והודיה להשי"ת על כל הטוב אשר גמלנו, מכבדים אנו בזה את כל הנוטלים חלק בשמחת לבבנו במזכרת זו - רשימת יומן מקורית מ"בית חיינו".

רשימה זו הועלתה על הכתב בידי אבי הכלה, הרה"ת ר' יצחק מאיר סוסובר שי, בעת אשר חסה בצל כ"ק רבינו זי"ע, בישיבת תומכי תמימים המרכזית אשר בכרוקלין.

בחוברת זו באו האירועים מחודש ניסן תשל"ד ועד ערב ראש השנה תשל"ה. חודשים אלו התייחדו בכמה וכמה ענינים עיקריים - במהלכם החלה ההתעוררות ע"ד חמשת המבצעים הראשונים, הפעילות ב"טנקים" וכו', והקריאה ביומן מאפשרת לעקוב מקרוב אחר הדרך שבה התפתחו הדברים. יצוין שזהו רק חלקו הראשון של היומן, המתפרסם על פני כמעט שש שנים ומסתיים ב"שבט תש"מ, ועוד חזון למועד להוציא לאור גם את שאר החלקים בהזדמנויות מתאימות.

על-מנת שיצא מתחת ידינו דבר מתוקן, עבר החומר הגהה קלה וכן נערכה השוואה עם יומנים נוספים מתקופה זו. תודתנו נתונה לתמימים א. שי וולף וי. שי פלדמן על עזרתם בהגהת החומר לדפוס. יחד עם זאת הקפדנו לשמור על הסגנון והניחוח המקורי, כדי שלא לאבד את טעמם של הדברים כפי שנרשמו אז, עובר להתרחשותם. מלבד שטף האירועים ימצא הקורא, בייחוד בפרקי היומן הראשונים, גם ידיעות כלליות על שגרת החיים ב-770, מנקודת מבטו של בחור השוהה עתה לראשונה פרק זמן ממושך במחיצת הרבי.

*

אנו מודים לידידינו הנכבדים שי על שהטריחו עצמם לבוא, מקרוב ומרחוק, ולהשתתף עמנו בשמחת כלולותינו. ישלם להם הא-ל הטוב בברכות מאליפות, עד אשר "מלך ביפיו תחזינה עינינו", ונזכה זעהן זיך מיטין רבין דא למטה אין א גוף, ולמטה מעשרה טפחים, והוא יגאלנו.

מנחם מענדל ויהודית יוכבד פלדמן

י"ד מנחם-אב, ה'תשס"ו

כפר-חב"ד, ארצנו הקדושה.

ניסן

”עס איז זמן חירותינו און מען זאל ממשיך זיין דער
חירות בכל השנה כולה... לשנה הבאה בירושלים“

[ליל פסח - בסדר של תלמידי הישיבה]

יום רביעי ד ניסן

נחתנו בשעה 15:30 (21:30 בישראל). היקבוצה הקודמת חיכתה לנו בשדה התעופה, וכולם קיבלו אותנו בשלום עליכם. בצד עמד הרב מענטליק כשיבדו שיחה מש"פ בשלח.

כשהגענו ל-770, כולם קיבלו אותנו בברכת שלום. בערך ב-18:30 אמרו לנו לחכות כי הרבי צריך לצאת. כולנו חיכינו בחוץ, ולא ידענו מה עלול להתרחש - פעם ראשונה שאנחנו רואים את הרבי! ופתאום, ברגע אחד נפתחה הדלת, נהיה שקט וכולנו נעמדנו דום. הרבי הביט על כולם בפנים מאירות, ונסע הביתה.

21:35 הרבי נכנס לזאל למעריב. כשסידר את הגארטעל לקראת התפילה, קיפל את הרצועה הנותרת ותחבה בתוך הגארטעל. כשהחזן הגיע לקריאת שמע, הרבי אחז עדיין בברכות קריאת שמע, ועצר ואמר פסוק ראשון עם הקהל. בעת קדיש בתרא הרבי הסתכל על החזן האומר את הקדיש.

יום חמישי ה ניסן

10:00 בערך הרבי הגיע מביתו, וב-10:15 נכנס לשמוע קריאת התורה. הרבי עומד על-יד הסטענדער שלו ומביט על ספר התורה משעת ההוצאה מהארון, ועד שמניחים אותו על הבימה. קיבלתי עליה לכהן ואחריה ברכתי "הגומל", והרבי עמד על מקומו והסתכל. שאר החברה נגשו לברך

"הגומל" אחרי שהרבי קבל עליה,

וממילא עמדו ליד הרבי. הרבי הסתכל על כל אחד שנגש לברך במבט חודר מאוד. אצל דב ט. שהוא גבוה, הרים את הראש כדי להסתכל עליו.

הרבי קבל עליה לישראל. בעת אמירת "ברכו את ה'" מגביה מעט את הספר - תורה, ובאומרו "ברוך אתה" מגביה שוב (כך נוהג גם בברכה שאחרי הקריאה).

במשך הקריאה מחזיק את 'עץ החיים' בשתי ידיו הקי. לאחר זה עמד בצד ואז כולם נגשו לברך "הגומל".

אחרי "אשרי" "ובא לציון" הרבי חזר לחדרו.

11:00 נסע למקוה, כהכנה לנסיעתו לאוהל. כשיצא מ-770, בדיוק חזרתי מחדר האוכל, ולפתע ראיתי את הרבי הולך מולי, ונעמדתי בצד עד שהרבי נסע.

20:10 חזר מהאוהל ונכנס למנחה. (כשיצא מהתפילה סגר את הדלת של הזאל, כנראה כדי שלא ירוצו אחריו). 21:45 נסע הביתה ובידו חבילות.

יום שישי ו ניסן

היום ירד שלג חזק מאוד. כשהרבי הגיע, הוא התעכב במכונית חמש דקות עם הרב קליין, וכשיצא הלך לאט ופתח את דלת הכניסה בעצמו.

16:30 חזרתי ל-770, ומשם הלכנו לביתו של הרבי כדי לנקות את השלג.

18:45 הרבי נכנס למנחה. השולחן היה מלוכלך משעווה של נרות, והרבי הסתכל

על זה במבט חזק, עד שמאיר הארליג ודב הלפרין ניגשו לשולחן וניקו את זה. הרבי המשיך להסתכל גם בשעה שהם ניקו את השולחן.

לקבלת שבת הרבי ירד לזאל למטה, ונעשה שביל כדי שהרבי יוכל לעבור. הרבי ניגש לפרוכת, נוגע וממשיך למקומו.

בעת קבלת שבת לקח את השיחה של ויקרא, הסתכל בדף השער ואחר כך פתח ועיין בפנים. ב"בואי בשלום" הרבי מסתובב אחורה, וזה מחוזה יפה. אחרי התפילה הרבי יוצא עם הסידור בידו, ובדרך אומר "גוט שבת".

שבת קודש פרשת ויקרא

ז ניסן

נכנס לתפילה עטור בטלית. באמצע התפילה סידר את ציציות הטלית שמאחוריו שלא יהיו מקופלות, ואת הציציות לפניו שיהיו יחד. הרשי"ג נגש לפתיחת הארון, ולא פתח עד שהרבי הסתכל עליו.

הרבי לא מסיר את עיניו מהספר - תורה, עד שמניחים אותו על בימת הקריאה. הרבי עולה למפטיר כל שבת. כשמחזירים הספר - תורה להיכל, מביט שוב כל הדרך על הספר.

הסדר הוא, שבגמר התפילה הגבאי מודיע את כל ההודעות, ובאם הרבי עוזב את מקומו ולא מחכה שיודיעו על מנחה, זה סימן שתהיה התוועדות. השבת אחרי התפילה לקח את הסידור

בידו וכולם חשבו שתהיה התוועדות, אך בסוף התאכזבו, כי חיכה שיודיעו גם - כן על תפילת מנחה.

15:15 יצא מחדרו והלך הביתה. כשיצא, הביט לרגע לעבר הקומות העליונות של 770. כמו בכל שבת, יש בחורים שהולכים אחרי הרבי עד לביתו.

18:30 נכנס למנחה והתיישב במקומו. בזמן התפילה הסתכל על הילדים שעמדו שם. אחרי מנחה חזר לחדרו.

20:30 נכנס למעריב. היו דחיפות גדולות. הסתכל הרבה על מי שאמר את הקדיש יתום, וכן הביט בשעת ההבדלה על המבדיל.

יום ראשון ח ניסן

15:30 נכנס למנחה. בכניסתו חייד לכמה אנשים שחיכו בחוץ כדי לראותו.

בצהריים נסעו בחורים כדי לקבל את החלק השני של היקבוצה, שמגיעים היום מהארץ. ב-17:45 הגיעו כולם ל-770, וחיכו בחוץ כדי לראות את הרבי, כשיצא על-מנת לנסוע לביתו. בשעה 18:15 יצא מ-770, ובדרך הסתכל על כל אחד ואחד מהבחורים שהגיעו היום.

21:30 נכנס למעריב. הזאל היה מלא יותר היום בגלל היקבוצה החדשה שהגיעה.

יום שני ט ניסן

התפילה כאן מתחילה כל יום ב-9:30. בשעה 10:10 הרבי נכנס לקריאת התורה. כשעולה לתורה מנשק בתחילת

יום חמישי יב ניסן

קריאת התורה היתה היום בשעה 13:00.

15:25 נכנס למנחה. כשיצא מהתפילה עמדה בחוץ ילדה קטנה, והרבי נופף לה לשלום.

19:20 הרבי יצא למים שלנו. בחוץ הכינו צנצנות זכוכית, והרבי שטף את הצנצנות שלוש פעמים, וכן את הכלי שעל ידו ממלאים את המים. אחר-כך מילא את הכלי פעמיים, שפך לתוך הצנצנת, וחזר לחדרו.

בשעה 19:50 הרבי יצא פתאום מחדרו, והלך לחדר של הרב שמואל לויטין. מיד נהיה באלגן ב-770, ותיכף התברר שהרבי יצא למכור את החמץ.

20:00 הרבי נכנס למעריב.

20:25 נסע הביתה. לפני שנכנס למכונית סימן לחודקוב שיכנס גם הוא (בסוף הוא לא נכנס).

בלילה נסענו לחלק מצות בקווינס, והיינו שם עד ארבע לפנות בוקר.

**יום שישי יג ניסן
ערב שבת הגדול**

11:45 הרבי ירד לשרוף את החמץ בחדר ההסקה, בבייסמענט של 770. לייבל דחף לתוך התנור שלוש חבילות גדולות מהחדר של הרבי, והרבי הכניס את השקית של החמץ ואמר "הי רצון".

15:00 התחילה חלוקת המצות. הסדר הוא, שכל אחד עובר לפני הרבי, ומקבל

הורה שיאמרו לחיים, ולכמה חייד וסימן בידו שיאמרו לחיים. במהלך הניגון הרבי מביט על כל הקהל ועונה לחיים לכולם.

באחת השיחות דיבר הרבי על מבצע מצה, ונתן ישר כח לאלו שעוסקים בזה. אחר-כך אמר שלפני כל דבר שעושים, צריכים לבקש מהקב"ה שיהיה בהצלחה, וגם לפני שעושים מבצעים צריך להתפלל שיפעל על הזולת ויצליח. ההקדמה לתפילה היא - "היב פרוטה לעני והדר מצלי", נתינת צדקה.

בכל ההתוועדות ניגנו ניגונים שמחים והרבי עודד הרבה. היתה שיחה אחת חריפה מאוד בענין של מיהו יהודי. בסיום ההתוועדות, לפני שקם לצאת, התחיל לנגן "ממצרים גאלתנו" במנגינת "כי אלוקים יושיע ציון".

אחרי ההתוועדות, נכנס לחדרו של הרבי, שלמה קונין עם קבוצה גדולה של שלוחים וכמה גבירים גדולים שהגיעו מלוס-אנג'לס, והרבי נתן לכל אחד מהשלוחים \$10 ולגבירים \$100. אחר-כך נכנס לחדר שלמה מיידנצ'יק.

בין המתנות שנתנו לרבי ליום ההולדת: סטענדער חדש לחדרו וארון קודש לספר התורה המונח בחדרו [כעבור זמן התברר שזהו ספר הפטרות עתיק ולא ספר תורה].

כשיצא לביתו, התחילו לשיר ועודד את השירה, וגם כשנכנס לרכב והתחיל כבר לנסוע, המשיך לעודד.

בלילה התוועדו השלוחים ב-770.

הרבי הסתובב מעט, הביט עליו, והמשיך לכיוון החדר.

בצהרים הודיעו שמחר ב-20:30 תהיה התוועדות, ובקרב הבחורים השתררה מיד אוירת שמחה וריקודים.

21:35 נכנס למעריב.

10:50 הרבי יצא לקידוש לבנה, ונעמד לצד דרום. לפני שהתחיל את נוסח הקידוש הביט בלבנה, ולפני שבירך את הברכה הביט שוב. בסוף הקידוש לבנה מנער את שולי הטלית-קטן.

00:30 יצא מ-770 לכיוון הבית, ובדרך איחל למספר אנשים "א גוט חודש".

**יום רביעי, יום הבהיר יא ניסן,
ע"ב שנה לכ"ק אדמו"ר**

בשעה 12:00 בערך נכנסו לג"ע התחתון אשתו ובנו של גרשון מענדל גרליק, והרבי נתן לאשתו 4 הגדות של פסח ומכתבים כלליים, וכן נתן לבנו הגדה ומכתב.

15:40 יצא לאוהל, ומיד כשנכנס למכונית חבש את המשקפים והתחיל לקרוא פתקים.

19:50 חזר מהאוהל ונכנס למנחה. אחרי מנחה ניגשו זקני החסידים לרבי ובירכו אותו, ואחרי שסיימו אמר הרבי ברכה קצרה (לא השגתי הנוסח).

21:30 הרבי ירד להתוועדות, טעם מעט מן הגביע, ומיד התחיל בשיחה הראשונה. אחרי השיחה התחילו לשיר את השיר החדש של שלמה קונין, והרבי סימן בראשו לנגן חזק יותר. לכמה אנשים

מקום הקריאה, בסוף ושוב בהתחלה, וקורא יחד עם הבעל-קורא בלחש. גם היום הסתכל על כל אלו שברכו "הגומל".

הגבחת התורה עשה יהודי לא מאנ"ש, וכמעט שהתיישב עם ספר התורה כשהוא פתוח. הרבי סימן לו שיחזיר את הספר לבימה ויגלול. בזמן שהקהל אומר "אשרי" יובא לצינון, הרבי אומר תהילים. 15:05 הרבי יצא מ-770 לכיוון האוהל. נעל נעלי גומי, ובידו החזיק חבילה. לאחר שהתיישב ברכב, הוציא מכיסו מספר פתקים.

20:00 חזר מהאוהל, נטל ידיו ונכנס למנחה בשעה 20:05. הסתכל בסוף התפילה על מי שאומר את הקדיש יתום.

21:20 נכנס למעריב. מיד אחרי מעריב נגש אליו יצחק חורגין ומסר לו פתק. הרבי הסתכל על הפתק, פתח אותו, ועיין בו כמה רגעים.

כשיצא לביתו, שוב ניגש אליו יצחק חורגין ודיבר איתו. כל הבחורים חיכו בחוץ וכשיצא, התחילו השלוחים מלוס אנג'לס לשיר את הניגון החדש שהביאו ליי"א ניסן. הרבי עודד בידו את השירה, וכשנכנס לרכב עודד שוב.

יום שלישי י ניסן

15:25 נכנס למנחה. בחוץ עמדו הרבה אורחים, והרבי הסתכל על כולם. אחרי מנחה שוב ניגש אל הרבי יצחק חורגין.

חתיכת מצה. היו שקיבלו מצה שלימה. בשעה 17:30 הרבי נכנס למנחה. זה היה עוד באמצע חלוקת המצות, והיה בקושי מנין, כי אף אחד לא ידע, 19:00 בערך נכנס לקבלת שבת.

שבת קודש פרשת צו, יד ניסן ערב פסח

בשעה 07:00 בבוקר, נכנס כבר לתפילת שחרית.

11:45 אמרנו כל חמירא, כההלכה בקביעות שנה זו.

אחרי מנחה התיישב במקומו ואמר "עבדים היינו". בעת שאמרו "על אחת כמה וכמה" ניגן לעצמו. כשסיים לומר ההגדה נעמד, התחיל לנגן "על אחת" ויצא.

תפילת ליל יום-טוב התפלל יעקב כ"ץ משיקאגו. בהלל שר "אודד" וכו' במנגינת "א-לי אתה", והרבי עודד בידו.

אחרי התפילה המשיך הרבי לחלק מצות לאלו שלא הספיקו לקבל, ובעת חלוקת המצות אמר לכל אחד "א פריילכען און אַ כשרין פסח". כשהסתיימה החלוקה נכנס לאולם 'ופרצת' [בנין צא"ח] לראות את הסדר של הבחורים. הרבי הסתכל על כל הזאל וכן על המטבח ונתן ברכה: "עס איז זמן חירותינו און מען זאל ממשיך זיין דער חירות בכל השנה כולה ובפרט בשנה כקביעות שנה זו וואס לכאורה האט עס אַ שייכות צו שבת און בפרט צו שבת הגדול. לשנה הבאה בירושלים".

עד-כאן-לשונו הקדושה. בדרכו החוצה אמר שעל כל שולחן צריך להיות שני נרות (על שולחן אחד היה רק נר אחד). משם הלך הרבי להדר התורה. הרבי שאל שם למה אין נרות על השולחן. אחר כך הלך למכון חנה, והרבי בירך אותם שיזכו לעשות סדר לעצמם בביתם שלהם.

יום ראשון, טו ניסן יו"ט ראשון של פסח

10:00 נכנס לשחרית. בקדושה התחילו לשיר "הוא אלוקינו" והרבי עודד. לפני ברכת כהנים, הרבי הסתכל על כל כהן וכהן, עד כדי כך שהרבי זו ממקומו כדי לראות את כולם, ואחר-כך אמר לכל אחד "ישר כח כהן", וגם אני זכיתי.

ביציאתו איחל "גוט יום טוב". בלילה נכנסו כמה אנשים לקחת מצות. הענדל נכנס ולא רצה לקחת לבד, ואמר שרוצה שהרבי יתן לו, והרבי נתן לו. לייבל ביסטריצקי עמד בחוץ, והרבי שאל אותו באם רוצה משהו, וגם הוא נכנס ולקח מצה, וכן לייבל גרוגר ובנימין קליין.

יום שני טז ניסן יו"ט שני של פסח

10:00 שחרית. היה קהל קטן והרבי הסתכל על כולם. בתפילת טל עודד שישירו (גם אתמול בלילה כשטלישבסקי היה חזן עודד כל פעם ששר). ברכת כהנים התקיימה באותו סדר של אתמול.

מנחה הרבי התפלל בזאל למעלה. בשעה 21:30 הרבי יצא פתאום, והסתכל על כל מי שעמד בחוץ באותו זמן. היום דיברו פה שהרבי הורה, שבא"י ילמדו בחול המועד ויקבלו פרסים. היו שאמרו שגם ב-770 צריך להיות סדר כזה.

יום שלישי יז ניסן, א דחוח"מ

10:00 נכנס לשחרית בסירטוק משי. לא היה מנין גדול. הרבי מתפלל בחול-המועד במקומו של שבת ויו"ט, מימין לארון הקודש.

כשהשיץ אמר ברכת כהנים הסתכל עליו (כך נוהג כל יום). בעת הגבהת התורה הרבי מסתכל על המגביה ומתקרב מעט ממקומו כדי להביט בספר. עלה למפטיר. במוסף, ב"אתה בחרתנו", עודד את השירה. בסוף התפילה (אחרי תהילים) ניגש אל הרבי הרב וולס ושוחח איתו מעט.

15:15 מנחה. 19:30 כשהרבי חזר מהבית היינו בחוץ, והרבי הסתכל עלינו מאוד חזק.

21:30 הרבי נכנס למעריב ונעמד במקום שבו עומד במנחה של שבת. ב"שמע ישראל" הניח את כל ידו על העינים, ולא רק את שתי האצבעות כבכל פעם.

יום רביעי יח ניסן, ב דחוח"מ

10:05 נכנס לשחרית. אחרי התפילה נתן צדקה לעני. 15:15 נכנס למנחה.

17:10 נסע הביתה.

18:30 חזר מביתו. בכניסתו הביט אל תוך הזאל.

21:30 מעריב.

00:30 נסע הביתה כשחבילה בידו.

בלילה התוועדו הרב דוד רסקין, הרב מענטליק והרב שלמה זרחי. מענטליק קרא את השיחה של יא ניסן תשל"א, ואחר-כך התוועד ר' דוד רסקין עד לשעה 3:00 ודיבר בנוגע ל'קבוצה' החדשה, שצריכים להיות מסורים לרבי ובפרט אחרי שקבלו את המצות, שנעשה דם ובשר כבשרו וכו'.

יום חמישי יט ניסן, ג דחוח"מ

10:05 נכנס לשחרית. היום זכיתי להניח במקומו של הרבי תהילים. אחרי התפילה הרבי פתח את התהילים ששמתי - תחילה הסתכל על הדף הראשון, אחר-כך דפדף בתהילים והיה נראה שאומר משהו, אחר כך אמר בו קאפיטלאך עג, עד [הפרקים של הרבי ושל הרבנית]. בסוף סגר את התהילים והניחם במקום.

15:15 נכנס למנחה. כשיצא אחרי התפילה עמדה שם אישה, שהיה לה מופת מהרבי בקשר לבריאותה. הרבי שאל אותה אם יש לה מצה שמורה, ולאחר שענתה לחיוב, שאל אותה הרבי אם המצה היא משלו, וכשענתה בשלילה פנה הרבי ללייבל, והורה לו לתת לה מצה ומכתב כללי.

18:50 חזר מהבית.

21:30 נכנס למעריב.

יום שישי כ ניסן, ד דחוח"מ

10:00 נכנס לשחרית. ב"אתה בחרתנו" עודד כבכל יום.
מנחה התפלל למעלה.
20:40 ירד לקבלת שבת. כשהחזן אמר "לכה דודי", עיין בשיחה המוגהת.

**שבת קודש כא ניסן
שביעי של פסח**

10:05 נכנס לשחרית. בעת ברכת כהנים במוסף, הרבי הסתכל על כל הכהנים העולים לברך, וסימן שיצטופפו כולם על השטיח (ולא יעמדו על הריצפה).
בשעה 18:00 בערך התחילו לצאת לתהלוכות. אני הלכתי לווייליאמסבורג, והיה קהל גדול מאוד בלי-עין-הרע. בווייליאמסבורג עצמה רקדו, ונראה לי שזה עשה רושם מאוד גדול. חזרנו בשעה 23:15.

**יום ראשון כב ניסן
אחרון של פסח**

10:05 נכנס לשחרית. לא היו הרבה בחורים, מכיון שרבים חזרו אתמול מאוחר מהתהלוכה. בברכת כהנים הרבי אמר בחיוד לכהנים שיכנסו לשטיח. הרבי מסתכל על כהן וכהן, ואחר-כך מכסה את הפנים עם הטלית. אחרי ברכת כהנים הרבי אומר לכל אחד ואחד "ישר כח כהן".
אחרי התפלה חיכה שהגבאי יכריז על

זמן מנחה, ואז יצא לכיוון החדר, וביציאתו איחל "גוט יו"ט".

18:15 מנחה.

בשעה 19:30 נכנס להתוועדות, התיישב ונטל ידיו. ביד שמאל מחזיק מגבת, שופך על יד ימין, ואחר-כך בסדר הפוך על יד שמאל. מרים קצת את הידים ואומר את הברכה. לאחר שבירך "המוציא", טבל כמה פעמים את המצה במלח.

החזן טלישבסקי הכריז, שמי שלא נטל ידיו שיטול לפני השקיעה. הרבי התרומם מעט מכסאו, ונתן לו חתיכת מצה בתוך מפית. נתן מצה גם לגורודצקי וליעקב כ"ץ משיקאגו.

סימן לשלמה מיידנצ'יק שיעלה לשבת על הבמה, ואחרי שעלה אמר לו כמה פעמים לשבת, עד שישב. להרבה אנשים אמר להגיד לחיים.

דיבר בנוגע לתהלוכה, ולאחרי זה אמר שאלו שהלכו יאמרו לחיים.

אחר-כך דיבר שיחה בנוגע לתלמידי הישיבות, ואמר שכדי לפעול על בחורים, בעיקר אצל בחורי ישיבה שלא דוקא מהישיבה כאן, זה דוקא ע"י עסק התורה, ש"תורתן אומנותן". וכן אמר שעל-ידי הלימוד שלהם, יכולים להשפיע על אדם מהרחוב. אחר שיחה זו הורה, שכל תלמידי הישיבות יאמרו לחיים.

אחר-כך דיבר אודות אלו שבאו לאחרונה (ובזמן שלפני זה) מארה"ק. ואמר, שבני הישיבות ש"תורתן אומנותן", חייבים ללמוד יותר מראש הישיבה, מכיון שהוא עסוק הן בהכנת השיעור והן בבחינת

התלמידים, אבל התלמידים צריכים רק ללמוד. וענין מיוחד בזה לאלו שבאו מארץ הקודש, שכל ההיתר שלהם לנסוע לחו"ל הוא (כמבואר ברמב"ם) בתנאי שכאן הם יוסיפו בלימודם, או שאר דברים שאי אפשר להשיג שם, שהרי אחרת יכל להשאר ללמוד בארץ ישראל, אלא שבאים לכאן ללמוד דברים שאי אפשר להשיג שם. ולכן על כל בחור לנצל את הזמן שנמצא פה, ובכל רגע פנוי שיש לו מחויב ללמוד, ושלא יהיה לבחורים שום עסק אחר, והם צריכים להראות דוגמא לשאר הבחורים הנמצאים בסביבתם.

וכשילמדו כדבעי הרי שזה יתן להם הצלחה, הן בגשמיות והן ברוחניות, בגשמיות מתוך בריאות הנכונה, וברוחניות - "ונחה עליו רוח ה' רוח חכמה ובינה" וכו'. והרי בכל אחד ישנו ניצוץ של משיח, כמבואר על הפסוק "דרך כוכב מיעקב, וכל אחד יכול לברר את הניצוץ שבקרבו. ושיהיה מתוך שמחה ולא בעצבות, ושתהיה להם התמדה ושקידה בלי בלבול היצר וכו'. ומכיון שבין פסח לשבועות אלו ימים של הכנה לקבלת התורה, יהי רצון שתהיה הכנה הראויה.

אחר-כך אמר שינגנו ניגון מארץ ישראל, וניגנו "הושיעה". בסוף שיחה זו אמר, שכל הישראלים יאמרו לחיים, ושאל את מענטליק אם כולם כבר אמרו.

בשיחה אחרת דיבר על ספירת העומר, שאומרים "היום שלשה ימים" ולא "היום יום שלישי", מכיון שזהו באופן ד"מוסיף והולך", היינו שזהו לא רק היום השלישי לספירה, אלא שישנם כל שלושת

הימים.

אחרי אחת השיחות אמר, שבשיחת אחש"פ תשי"ד אמר אדמו"ר הרי"צ, שבאחרון של פסח נוהגים לנגן "האפ קאזאק".

היתה שיחה בערך שעה בנוגע למיהו יהודי. אחרי השיחה ניגש לרבי הרב שמחה עלבערג, ודיבר איתו כ-20 דקות. אחר כך אמר, שאת היין של הדי' כוסות צריכים להקנות להנהלת הישיבה (שממנה צריך לקבל יין לדי' כוסות של סעודת משיח), וכל אחד העביר את הבקבוק שלו לרש"ג.

בסוף ההתוועדות (בשעה 01:30), זימן על היין. עד ברכת "הזן את הכל" ברך בקול רם. סוף כל ברכה, ב"הרחמן" של יו"ט, וכן את סוף ברכת המזון אמר בקול. נשאר להתפלל מעריב על הבמה, אחר כך הבדיל על היין, והתחיל לחלק כוס של ברכה, כשהרב מענטליק עומד ליד הרבי וממלא את כוסו כל פעם. להרבה אנשים נתן בקבוק יין קטן. באמצע שרו, והרבי סימן שישירו יותר חזק. בעת החלוקה הוציא מהכיס מצה קטנה, שם חתיכה בתוך מפית, ונתן לאחד שעבר, ואת שאר המצה החזיר לכיס.

בסוף החלוקה (03:30), שם מפית על הגביע וכיסה אותו בקערית הכסף, בירך ברכה אחרונה ("על הגפן"), לקח איתו בקבוק יין קטן, התחיל לנגן "כי בשמחה תצאו", ויצא.

ועיתונים בבית המדרש, ואמר: "וואס בכלל ווייס איך ניט, וואס צייטונגען טוען אין אַ בית המדרש". משיחה זו ואילך הרבי לא היה בתנועה של שמחה כלל, עד כדי כך שבסיום ההתוועדות לא התחיל שום ניגון, אלא מיד הלך למקומו והתחיל לומר קרבנות.

יום ראשון כט ניסן

13:00 נסע למקוה.

20:20 חזר מהאוהל. הרבי נוטל ידיו בחוץ, ונכנס לחדרו (להחליף את נעלי הבד וכו').

20:30 נכנס למנחה.

21:30 נכנס למעריב. הרבי נכנס באופן פתאומי, וכמעט שלא היו בחורים בזאל. בעקבות השיחה בשבת על הלכלוך בזאל, קנו מאפרות לסיגריות.

יום שני ל ניסן, א דר"ח אייר

10:15 הגיע מהבית, ומיד נכנס לקריאת התורה. הסתכל בפרשת הקרבנות, ובין גברא לגברא הסתכל בחומש שהנחתו היום.

15:15 נכנס למנחה.

21:30 נכנס למעריב.

22:50 נסע לביתו.

הלילה התוועד שלמה זרחי בחובבי תורה עד 01:20. דיבר על קבלת עול וחשבון נפש, וסיפר הרבה חסידישע סיפורים.

טלית, ועם תהילים בידו. לא היו הרבה אנשים. בשעה 09:45 נסתיימה אמירת התהילים, והרבי חזר לחדרו.

10:45 נכנס לשחרית עם הטלית. בשבת זו לא ניגנו ב"הוא אלוקינו". הרבי יצא בשעה 12:30 לחדרו, ובניתיים כל הקהל עושה קידוש ב-770, כדי להספיק את ההתוועדות.

13:30 נכנס להתוועדות. עושה קידוש בישיבה, ואחרי הקידוש לוקח מזונות.

באמצע ההתוועדות נתן צבי לידר לרבי בקבוק משקה, הרבי מוג לו לחיים, והחזיר לו את הבקבוק. נתן בקבוקים לצא"ח כאן, לצא"ח בלונדון, לקרינסקי, לשלום מרוזוב, ולעוד אחד שנולד לו בן. הרבי דיבר שיחה חריפה מאוד על מצב בית המדרש שזורקים בו לכלוך וכו', וגם דיבר על מצבם הפרטי של אנשי והתמימים, ואמר: למשל, באחרון של פסח דיברו למעלה מחמש שעות, וסיפרו סיפור מהבעש"ט וענינים מאדמו"ר הזקן וכל הרביים, ולאף אחד לא היו אחר-כך שאלות על זה. על מה היו שאלות? - על עשרים הדקות שדיברו על מיהו יהודי! כשאומרים סיפור מהבעש"ט, צריכים כל התלמידים להתעסק בזה, והמשפיעים והמשגיחים צריכים לראות שכך התלמידים עושים. ובנוגע לעשרים הדקות שדיברו על מיהו יהודי - אין זה נוגע לבחורים כלל, כיון שכל ענינם הוא לימוד התורה וכו'.

ובכלל דיבר על כך שלא יורקו ניירות

בדק את הציציות, מפריד את החוטים, ומשתדל שהציציות הקדמיות תהיינה יחדיו. לפני אמירת התהילים, פותח בדרך כלל את העמוד הראשון של הספר.

יום רביעי כה ניסן

15:18 נכנס למנחה. כשיצא ללכת לחדרו עמד שם דובער קליין. הרבי חייד אליו ואמר לו, שתהיה נסיעה טובה ומוצלחת, ושנשמע בשורות טובות.

21:50 נכנס למעריב.

יום חמישי כו ניסן

10:00 הגיע מהבית.

10:05 נכנס לקריאת התורה. כשגמר לומר פרק עג סגר את התהילים, ואחר כך לקחם שוב ואמר עוד תהילים.

בשעה 13:00 הרב פיקרסקי בחן בחורים.

15:05 נסע לאוהל.

20:15 נכנס למנחה. אחרי מנחה קרא לרב חודקוב.

21:38 מעריב. אחרי מעריב, נכנס אחד לג"ע התחתון ודיבר עם הרבי.

יום שישי כז ניסן

19:35 נכנס למנחה.

21:00 קבלת שבת.

22:10 הלך הביתה.

שבת קודש פ' שמיני, כח ניסן

8:30 התחילו תהילים. הרבי נכנס בלי

יום שני כג ניסן, אסרו חג

13:00 הרבי נכנס לקריאת התורה.

15:15 מנחה.

אחרי הצהריים היה ב-770 כינוס תורה. בשעה 19:45 הייתה אסיפה של ה"קבוצה" בקשר לשיחה מאתמול (גם תרגמו את השיחה לעברית), והחליטו לכתוב כל חודש דו"ח לרבי בנוגע לשמירת הסדרים, וכן להוסיף בלימוד התורה.

הלילה היה ליל יחידות.

00:00 יצא למעריב (באמצע היחידות).

יום שני כד ניסן

15:15 נכנס למנחה. לפני מנחה, דיבר כמה מילים עם אחד שחיכה ליד דלת חדרו. אחרי מנחה, דיבר עם יוסי גינזבורג שנוסע לארץ.

20:00 חזר מהבית. בכניסה הסתכל לכיוון הזאל. יצחק חורגין דיבר עם הרבי בג"ע התחתון.

21:30 מעריב. בזמן ספירת העומר, הרבי מורה באצבעו על הספירה של היום.

22:00 בערך, היתה שמועה שבחוץ יש מכות עם שחורים, והרחוב התמלא בבחורים. המהומה התפזרה תוך זמן קצר.

כמה הנהגות: בקריאת שמע של שחרית, מעביר את הציציות על העינים לפני שמנשקם.

ב"לעד קיימת", מחזיק את הציציות רק בשתי אצבעות. כשמסיים שמונה-עשרה

אייר

המאורע המבהיל - תוצאה של מיהו יהודי...

לדאוג שבכל בית תהיה מזוזה כשרה

[שיפ בהיב כ"ו אייר]

יום שלישי א אייר, ר"ח

10:00 הרבי נכנס לחדרו.
 10:15 נכנס לקריאת התורה.
 15:30 נכנס למנחה.
 היום נודע שהקבוצה שעוזבת מחר, לא תכנס ליחידות כללית, אלא כל אחד יעבור בג"ע התחתון לפני הרבי.
 בשעה 18:00 הודיעו שמכיון שהרבי נוסע מחר לאוהל, לכן הקבוצה תעבור מחר בשעה 12:30 (לפני הנסיעה לאוהל).
 בשעה 21:35 נכנס למעריב.
 אחרי מעריב אמר לאזאגווי שנוסע מחר לארץ: "שיהיה בשעה טובה ומוצלחת, ושתהיה הצלחה בהתמדה ושקידה בעניינים רוחניים".
 בשעה 23:00 נכנס לרבי שלמה מיידנצ'יק, לפני זה ראיתי את לייבל גרוגר מחפש אותו.
 בשעה 00:00 נכנס לייבל לרבי למסור לו את הפנים של הקבוצה, ובדרכו תפס אותו שלום הורביץ שלא הספיק לחתום. הרבי שאל את יהודה קרינסקי באם אמרו לכל הקבוצה שיהיו בשעה 12:30. גם כשלייבל מסר את הפנים שאל אותו אם הודיעו לכולם.

יום רביעי ב אייר,

"תפארת שבתפארת"

ב - 13:05 נכנסה הקבוצה לג"ע התחתון. והרבי ברכם: "פארט געוונטער הייט, זאל זיין אן עליה בגשמיות וברוחניות גם יחד, און ברענגען אהין צו בשורות טובות

און שיקעו פון דארטען אהער בשורות טובות, ובעיקר דער קיום פון אלע עניינים אין דעם בריף (וואס שטייען?) און אין די הוספה" - סעו לשלום, שתהיה עליה בגשמיות וברוחניות גם יחד, ותביאו לשם בשורות טובות, ותשלחו משם לכאן בשורות טובות, ובעיקר קיום כל העניינים שבמכתב כללי ובהוספה שלו].
 ונתן לכל אחד ואחד את המכתב הכללי מ"א ניסן ובו הוספה לקבוצה, ושלשה דולרים. לפני שהתחילו לצאת אמר "דעם געלט מען זאל פאנאנדערטיילען אף צדקה".

אחרי שיצאו הבחורים דיבר הרבי עם מיידנצ'יק שנוסע גם הוא היום לארץ.
 15:30 נסע לאוהל.
 17:00 הקבוצה יצאה לשדה התעופה. כולם נסעו ללוות אותם ובדרך עברו ליד הבית של הרבי. כל הנוסעים היו מבולבלים וכו'.
 מנחה היתה כשחזר הרבי בשעה 20:20, אבל אלו שנסעו ללוות לא הספיקו להיות במנחה כיון שחזרו בשעה 20:45.
 21:00 מעריב.

יום חמישי ג אייר

10:15 הגיע מהבית, ובידו החזיק חבילה.
 15:15 נכנס למנחה.
 21:30 נכנס למעריב.

יום שישי ד אייר

19:40 נכנס למנחה. אחרי מנחה הסדר

הוא, שלומדים שיחה של הרבי עד קבלת שבת.

20:30 נכנס לקבלת שבת.

שבת קודש פ' תזריע-מצורע ה אייר

10:18 נכנס לשחרית.

19:15 נכנס למנחה.

20:40 נכנס למעריב.

21:20 הרבי נסע לכיתו.

יום ראשון ו אייר

בשעה 15:00 הודיעו שמתפללים מנחה למטה.

בשעה 15:15 הרבי נכנס למנחה בזאל הגדול, מכיון שהגיעה קבוצה של אורחים שבאו לראות את הרבי. בזמן הקדיש בתרא הרבי הסתכל על כל האורחים.
 21:30 נכנס למעריב.

יום שני ז אייר, תענית בה"ב

13:00 התקיימה קריאת התורה בג"ע התחתון עבור הרבי (למרות שאתמול לא היה ליל יחידות).
 15:15 נכנס למנחה.

בשמונה-עשרה באמירת - "סלח לנו.. כי חטאנו... כי פשענו", הרבי מתכופף קצת ומכה ביד ימינו הק'.
 בעת "אשמנו" מתכופף מעט. לפני נפילת אפיים מכה במילה "חטאנו". נפילת אפיים אמר כשידו השמאלית נשענת באלכסון על מצחו הק', ויושב עד "ואנחנו

לא נדע".

20:30 מעריב. התפילה התקיימה מוקדם בגלל שהרבי מתענה בה"ב.

בשעה 23:30 בערך, עמד הענדל ליכרמן [הצייר] ליד דלת החדר. הרבי שאל אותו מה עם העבודה שלו, ואמר שהוא כעת עושה לאהלי תורה. הרבי שאל אותו, למה לא עושה עבודות עבור השיבה במיאמי, ואמר ששם זה מדי הרבה עבודה. הרבי איחל לו ברכה והצלחה.

יום שלישי ח אייר

07:00 הגיע ברגל מביתו. הרבי לבש רק סירטוק בלי מעיל מעליו, ובידו החזיק חבילה.
 15:15 נכנס למנחה.

יום רביעי ט אייר

10:10 הגיע מביתו, ובידו החזיק חבילה.
 15:15 נכנס למנחה.
 21:30 נכנס למעריב.

יום חמישי י אייר

10:05 נכנס לקריאת התורה.
 15:15 נכנס למנחה.
 ליוסף קוק יצא פתק בקשר למשפט: "ירעיש בועד השכונה ואזכיר עה"צ".
 20:30 נכנס למעריב. גם היום מעריב מוקדם בגלל תענית בה"ב.

יום שישי יא אייר

10:15 הרבי נכנס לחדרו, ובעברו הסתכל לתוך הזאל. הייתי כמעט לכד בחדר הגדול של הזאל.
14:45 היה פלפול ב-770
19:00 חזר מביתו.
19:45 נכנס למנחה.
21:45 נכנס לקבלת שבת.

שבת קודש פי אחרי-קדושים יב אייר

10:05 נכנס לשחרית. אמר ההפטרה "הלא כבני כושים".
19:45 נכנס למנחה.
20:45 נכנס למעריב. הרבי אמר קדיש יתום אחרי "עלינו", משניות ושוב קדיש הרבי יצא לקידוש לבנה. היה קהל גדול ודחיפות נוראיות. באמצע עשה תנועה בידו לעבר הבחורים. אחרי "עלינו" אמר קדיש יתום. אחר-כך ניער את השוליים של הטלית קטן ואמר גוט חודש. לפני שיצא פנה לכיון הקהל ואמר (למאיר הארליג) "מען שטייט און מען שווייגט! עס איז גיווען א מנין וואס האט מקדש געווען דער לבנה? פון יעדער זאך מאכט מען א צערמאָניא מען קומט ארויס מקדש זיין דער לבנה און מען שווייגט!" [=עומדים ושותקים! היה מנין שקידש לבנה? מכל דבר עושים 'דעשי' מגיעים לקדש את הלבנה ונהיית שתיהק!].
21:30 נסע לביתו.

יום ראשון יג אייר

היום היארצייט של אח של הרבי [ישראל אריה-לייב ני"ע], יש מישהו שמתפלל לפני העמוד ליארצייט.
ב"אשרי" "ובא לציון" הרבי נכנס ואמר את כל הקדישים. אחרי "עלינו" אמר תהילים - פרקים עג-עד, ולאחריהם משניות וקדיש.
10:35 נסע למקוה.
14:00 נסע לאוהל.
20:30 חזר מהאוהל. נתן את החבילות ללייבל, נטל ידים ונכנס לחדרו.
20:40 יצא למנחה. לפני שהתחילו "אשרי" אמר משניות מסוף הסידור, "רבי חנניה בן עקשיא" וקדיש. את המשניות אמר הרבי במנגינה של לימוד. בסוף שמונה-עשרה, דפק אחד על דלת חדרו של הרבי, הרבי פתח את עיניו הקי והסתכל על הדלת, מיד אחר-כך פסע ל"עושה שלום". אחרי חזרת הש"ץ החזן התחיל קדיש, הרבי הסתכל עליו והתחיל לומר תחנון. אחרי "עלינו" הרבי אמר קדיש ומשניות. אחרי המשניות לפני שמתחיל לומר את הקדיש שם יד על המצח ואומר משהו בלחש.
21:40 נכנס למעריב.
22:15 נסע לביתו.
יום שני יד אייר, תענית בה"ב
13:00 התקיימה קריאת התורה בג"ע התחתון עבור הרבי.
15:15 נכנס למנחה. ביציאה עמד איציה חורגין שמתאשפז היום בבית רפואה.

הרבי נתן לו סידור קטן ובירך אותו.
20:30 התקיימה תפילת מעריב בג"ע התחתון.

יום שלישי טו אייר

10:10 הגיע מהבית.
13:30 נסע למקוה.
14:15 חזר מהמקוה ונסע לאוהל.
20:35 חזר מהאוהל.
20:40 נכנס למנחה.
21:40 נכנס למעריב.

יום רביעי טז אייר

בשעה 10:00 הכניסו שתי בחורים פתקים לרבי. אחד מהם (וקסלשטיין) קיבל בתוך 10 דקות מענה "ת"ח ת"ח ואזכיר עה"צ ומצוי"ב המכתב כללי דל"ג בעומר". באותה שעה המכתב כללי עדיין היה בדפוס (הם קיבלו צילום).
בשעה 17:30 נוסע מכאן צבי לידר. הרבי הורה למוזכרות שישלחו איתו את המכתב כללי (למרות שרשמית המכתב עדיין לא יצא).
21:35 בכניסתו למעריב נתן צדקה לעני שעמד בפתח הדלת.

יום חמישי יז אייר

10:10 הגיע מביתו.
10:15 נכנס לקריאת התורה. ביציאתו נתן צדקה לעני שעמד בפתח (שבעה סנט - ארבעה קנדיים, ושלושה אמריקאים).
15:15 נכנס למנחה. ב"עלינו לשבח"

אחרי "להבל ולריק" מסדר את זקנו. אחרי מנחה נכנס לרבי בן-ציון שמטוב שחזור היום לאנגליה.
21:35 נכנס למעריב. אחרי מעריב מסרו בזאל פלפול בחסידות, אחר-כך מסר הרב מענטליק שיעור במכתב כללי (עם כל המראי-מקומות וכו').
23:30 הרבי הלך לביתו.
כלילה התועד ר' שלמה זרחי.

יום שישי יח אייר, לג בעומר

10:10 הגיע מביתו.
10:30 נסע למקוה.
19:00 חזר מהאוהל.
19:30 נכנס למנחה.
20:45 נכנס לקבלת שבת.
21:10 השבת הלך לביתו דרך רחובות קינגסטון ויוניון (ולא דרך רחוב ברוקלין כרגיל). בדרך הכיט לעבר בנין 'ופרצת' של צא"ח, שם מתקיים הקאנווענשען של נשי חב"ד, ומשערים שזו הסיבה שהלך דרך שם.

שבת קודש פי אמור, יט אייר

09:30 נכנס ל-770.
10:00 נכנס לשחרית. התחיל לצאת לפני שהגבאי הודיע על מנחה, וזה היה סימן שתהיה התוועדות.
בהתוועדות הרבי דיבר הרבה בשלילת מחלוקת וכו'. באמצע אחת השיחות הזכיר שיש דין מפורש שאסור לכסוס ציפורניים בשבת [כנראה שמישהו בקהל

כסס את ציפורניו]. אחרי אחת השיחות, אמר לעולים מרוסיה שיגידו לחיים. קרא לר' משה פרידמן שהגיע מרוסיה ונמצא עכשיו בנחלת-הר-חב"ד, מזג לו לחיים ונתן לו בקבוק משקה. ההתוועדות היתה שמחה, והרבי עודד הרבה את השירה. לאחר תפלת מנחה התחיל לשיר "נייעט נייעט".

20:40 נכנס למעריב. אחרי מעריב היתה חזרה, לר' יואל היה קשה לחזור מפני שהיה מאוד צרוד.

יום ראשון כ אייר

15:15 נכנס למנחה.

בשעה 19:40 הרב חדקוב דפק בדלת חדרו של הרבי, ואחר כמה דקות הרבי יצא לכינוס של נשי חב"ד. ירד דרך המדרגות שבין הזאל הקטן לזאל הגדול [ולא דרך המדרגות שבג"ע התחתון]. השיחה התחילה בשעה 19:45, ונמשכה עד 20:35.

לאחר השיחה התקיימה [כעין] יחידות לנשים שהגיעו מחוץ לעיר. הסדר היה שכל אחת עוברת ונותנת פתק לרבי שיושב במקומו, והרבי מסתכל על כל אחת שעוברת, לוקח את הפתק, קורא מעט (לפעמים חובש משקפיים), ומכניס את הפתק לשקית. על חלק מהפתקים ציין בעט, לפעמים קווים בלבד ולפעמים רשם כמה שורות.

הלילה היה ליל יחידות. היחידות נגמרה בשעה 02:00, ואחרי היחידות הרבי יצא למעריב.

יום שני כא אייר

12:30 קריאת התורה בג"ע התחתון.

15:15 נכנס למנחה.

19:00 חזר מהבית. בדרך לחדר ניגס אל הרבי איצ'ה חורגין, הרבי אמר לו שקבלת התורה צריכה להיות מתוך שמחה.

21:30 נכנס למעריב. אחרי מעריב דיבר

שוב עם איצ'ה חורגין.

יום שלישי כב אייר

15:15 נכנס למנחה.

9:30 נכנס למעריב.

יום רביעי כג אייר

15:30 נכנס למנחה (יש אומרים שנכנס

מאוחר בגלל המאורע במעלות).

21:30 נכנס למעריב.

יום חמישי כד אייר

10:10 הגיע מביתו.

10:15 נכנס לקריאת התורה.

15:30 בערך, נכנס למנחה. מדברים פה על החדשות מישראל, ואומרים שהרבי הורה לבדוק את המזוזות בבית-הספר (בו למדו הילדים שנרצחו) ונמצאו מזוזות פסולות.

הלילה ליל יחידות.

23:30 נכנס למעריב. אחרי מעריב

נכנס ליחידות טיים פאנטום שנפל בשבי במלחמת ההתשה, והשתחרר אחרי מלחמת יום-כיפור [ראה על כך בספר 'פגישות עם הרבי']. אף אחד לא הצליח

לדבר איתו אחר-כך כיון שנסע מיד.

אחד שאל היום ביחידות באיזה ענין בחסידות יתבונן לפני התפילה - האם בענין אחד קבוע, או כמה שלומד באותה תקופה, והרבי אמר לו שיתבונן כל פעם כמה שלומד באותה העת.

לוי"צ ב. נכנס ליחידות ואמר שרוצה להתחתן, והרבי אמר לו: "אתה רוצה להתחתן, בזמן שאין לך את היסוד לחיים.

עושים ממך צחוק, אפילו היצר-הרע, הי"קן וכסיל", גם הוא צוחק ממך, איך שאתה כל-כך ממלא את תאוות עצמך.

יש לך ברירה להשאר פה וללמוד ולקבל הדרכה מהנהלה על כל היום, ובאם אינך רוצה, ארוז את החפצים ("זאלסטו

פאקען די פעקלעד") וסע לארץ ישראל, ושם אתה יכול לישון". [בנוסח דומה

- באידיש - נדפס בהוספות לשיחוי"ק

תשל"ד ח"ב].

02:00 הרבי הלך לביתו.

יום שישי כה אייר

19:45 נכנס למנחה.

20:40 נכנס לקבלת שבת. אחרי מעריב הלך לביתו ללא מעיל על הסרטוק משי, וללא גארטעל [בדרך כלל מקפיד הרבי

- על פי קבלה - שלא לצאת לרחוב עם

לבוש משי גלוי].

שבת קודש פ' בהר-בחוקותי

כו אייר

08:25 הרבי הגיע מהבית, עם מעיל על

הסרטוק.

08:30 נכנס לתהילים.

10:35 נכנס לשחרית.

את ההתוועדות הרבי התחיל בזה שמפקחין על צרכי ציבור בשבת, זאת אומרת שגם בשבת צריך לראות מה

חסר ולתקנו. והמשיך בדברי הרמב"ם שליהודי אסור להגיד שמה שקורה לו זהו

"מקרה נקרית ומנהג העולם", ולכן צריך לדעת שהמאורע המבהיל שקרה השבוע

[רצח הילדים במעלות] זהו תוצאה של הגזירה 'מיהו יהודי' - קודם רושמים

גוים כיהודים, ועבירה גוררת עבירה שמכניסים ערבים לירושלים ואחר-כך

מנצלים את מה שקרה כתירוץ להישאר בממשלה וכו'. ומכיון שהרמב"ם כותב

שבמצב כזה צריך "לפשפש במעשיו" לכן צריכים הרבנים לעורר ולדאוג שבכל

בית תהיה מזוזה כשרה, שענינה "ה' ישמור צאתך ובואך". וזה לא שייד דוקא

לליובאוויטש אלא זהו פסוק בתורה. בשיחה השניה אמר, שלפעמים צריכים

ענין של השגחה פרטית בשביל להבין את החשיבות של מזוזה, ואמר: "בקוץ דיברתי הרבה על מבצע מזוזה ולא ידעתי בעצמי מה דוחפים אותי כל כך לענין, ומדוע הזכרתי שזהו ענין של "שומר דלתות ישראל" וכו', ועכשיו רואים שכל מה שקרה קשור עם מצות מזוזה",

וסיפר: "התקשרו אלי מצפת - ששם גרים הילדים - כדי להזכיר על הציון, להזכיר בתפילה וכו'. אחר-כך סיפרו, שבדקו את המזוזות בבית הספר, ומצאו 17 מזוזות

סיון

”...יכולת ואפשר למבצעים שליט”א לכבוש

נ.י. וסביבותיה ובדרכי נועם ושלום”

[מענה לצאי”ח כ”ז סיון]

בחור שנוסע לארץ כתב לרבי שרוצה
ללמוד שם בכולל, והרבי ענה לו, מה
אתה כותב לי שאתה רוצה ללמוד בכולל
בארץ, הרי כשהיית כאן לא למדת...
23:30 נכנס למעריב.
03:30 נסע לביתו.

יום שני כח אייר

קריאת התורה היתה בג”ע התחתון.
19:30 הרבי חזר מהבית.

יום שלישי כט אייר

13:00 הרבי נסע למקוה.
15:30 נסע לאוהל
20:50 חזר מהאוהל.
21:00 נכנס למנחה.
21:35 נכנס למעריב.
22:00 נסע לביתו.

פסולות, ואז הודיעו שיש 17 הרוגים.
למחרת הודיעו שיש עשרים הרוגים,
וזה היה אצלי פלא. ביקשתי שיבדקו עוד
פעם, והנה מצאו עוד 4 חדרים ששם היו
עוד מזוזות פסולות...”
אחר-כך דיבר על הצרות שיש בחרמון,
שדנים למי הוא שייך. והזכיר שהחרמון
שייך לישראל שהרי יהושע כבש אותו,
ומה שקרה זה בגלל שזהו המקום היחידי
שהתירו לפני כמה שנים לחלל שבת, ומי
שיפתח את העיתונים מאותה תקופה
יראה שאז עשו מזה רעש (לא הדתיים,
שהם רוצים כסאות וכו’), וכיום אין פוצה
פה ומצפצף על חילול השבת. וסיים
שיהי-רצון שלא יצטרכו לדבר יותר על
כאלו ענינים אלא רק ענינים של חיוב
וכו’.

יום ראשון כז אייר

15:25 נכנס למנחה.
הלילה ליל יחידות.

יום רביעי א סיון, ר"ח

10:10 הגיע מהבית.
 10:15 נכנס לקריאת התורה.
 15:15 נכנס למנחה.
 21:30 נכנס למעריב.
 01:00 נסע לביתו. ב-770 התוועד ר' שלום מרוזוב.
 שמעתי שאחד כתב לרבי אודות בעיה עם ויזה, והרבי שלח אותו למישהו שמטפל בזה. ההוא נתן לו עצה שיתחתן [נישואים פיקטיביים] בארצות הברית, ועל הייעוץ ביקש שישלם \$10. אותו בחור נכנס לרבי וסיפר את מה שהתרחש, ואמר לו הרבי: "גם אני אומר כך, ואפילו לא מבקש \$10" [שהרי זהו פיתרון מפורסם]. (איני יודע מקור הסיפור).

יום חמישי ב סיון

10:15 נכנס לקריאת התורה.
 10:45 נסע למקוה.
 20:45 חזר מהאוחל, 21:30 נכנס למעריב. היום הגיעה קבוצה של אורחים מאנגליה.

יום שישי ג סיון

07:30 הגיע מהבית, ודיבר בחוץ עם שמואל חפר. גם זלמן יפה דיבר עם הרבי - הוא הביא איתו כמה מכתבים, וביניהם כמה מכתבים מהבת שלו, והרבי שאל אם גם היא (בתו) כאן (שהרי שלחה איתו מכתבים), וענה שכן. והוסיף, שבגלל שהרבי דיבר השנה הרבה על 'שנת

הקהל' - שאנשים נשים וטף הגיעו למלך בירושלים, לכן היא הביאה איתה גם את שני ילדיה הקטנים. הרבי חייד חיוך רחב (והמשיך לחייד כל הדרך לחדרו).
 20:00 נכנס למנחה.
 20:50 נכנס לקבלת שבת. אחרי התפילה, התחיל זלמן יפה לשיר "הושיעה", והרבי עודד את השירה.

שבת קודש פ' במדבר ד סיון

במוסף, התחיל זלמן יפה לנגן "הוא אלוקינו", והרבי לא התייחס. גם כשהרבי יצא מהתפילה הוא התחיל לשיר, והרבי לא עודד.
 ההתוועדות היתה עד 17:30. הרבי דיבר הרבה על המבצעים, ובעיקר על מוזה ותפילין.
 דיבר בקשר למאורע במעלות, שחס ושלום לומר שהוא קרה בגלל שהמוזות היו פסולות, אלא, שזהו כמו חייל שיש לו קסדה ואם אינו לובשה עלול להפגע, כך המוזה שומרת - לא רק כאשר נמצאים בבית, אלא גם כשיוצאים ממנו שהרי כתוב "ה' ישמור צאתך ובואך", וכשהיא חסרה - חסרה ההגנה, ואותו הדבר בקשר לתפילין. ובקשר לקביעות עיתים לתורה - כאשר לומדים תורה נעשים דברי התורה חקוקים במוח כל היום, ודברי תורה מצילים.
 וסיים, שצריך לדאוג שבכל בית יהיו מוזות ותפילין כשרות, וכן ספרים וקופת צדקה. וצריכים לדאוג לזה גם מצד הענין

של אהבת ישראל, שזהו הכנה לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות.

יום ראשון ה סיון ערב חג השבועות

בשעה 15:30 הרבי נסע בפתאומיות לאוהל, ואפילו במוזכרות לא ידעו מראש. (בכלל, הרבי לא נוהג לנסוע לאוהל בערב יום-טוב, חוץ מערב ראש-השנה), ובפרט שהיה שם ביום חמישי האחרון.
 בדרך אל האוהל ובאוהל עצמו, הגיה את השיחה של שבת (בקשר למבצעים), בכדי שיחזרו אותה ביתהלכה של שבועות. את ההגהות מסר יודיל דרך הטלפון מהאוהל.
 20:10 נכנס למנחה.
 21:10 נכנס לתפילת יום-טוב. זלמן יפה התחיל לשיר והרבי חייד אליו. הרבי לא אומר תיקון עם הקהל.

יום שני ו סיון א דחג השבועות

09:55 הגיע מהבית.
 10:05 נכנס לשחרית. ב"האדרת והאמונה" התחיל זלמן יפה לשיר והרבי לא עודד. ב"הוא אלוקינו" הרבי עודד את השירה.
 18:00 מנחה (בזאל למעלה). לא ידענו מאיזו דלת הרבי יכנס, ולפועל עבר דרך המסדרון. אני עמדתי ליד הדלת, והייתי צריך להידחק כדי שהרבי יוכל לעבור.
 אחרי מנחה כולם הולכים ליתהלכה, אני הלכתי לבארא-פארק ודיברתי בבית-

כנסת של טשערנאביל. חזרנו בערך ב-23:30.

יום שלישי ז סיון ב דחג השבועות

10:00 נכנס לשחרית, זלמן יפה שר ב"האדרת והאמונה" וכן בהלל, הרבי לא עודד כלל. במוסף עודד ב"הוא אלוקינו".
 19:15 נכנס למנחה.
 20:00 נכנס להתוועדות. נטל ידים ופרס את החלה לשניים. לקח חלק אחד, פרס ממנו פרוסה, וטבל אותה ארבע פעמים במלח.
 דיבר על הקשר שבין משה רבינו, דוד המלך והבעל-שם-טוב. אחר-כך דיבר על אלו שמביאים מהרמב"ם, שמי שקובע מוזה רק בשביל השמירה שבדבר, אין זה מועיל. והאריך להביא מהטור והשולחן-ערוך שכותבים, שכל הזהיר במוזה יאריכו ימיו, והטור והשולחן-ערוך לא חששו להביא את זה, וזהו סימן שאין הלכה בענין זה כרמב"ם.
 בהמשך דיבר אודות התהלכה, וציוה לכל ההולכים לומר לחיים.
 בין שיחה לשיחה נעמד הרב בן-ציון שנקר והתחיל לנגן ניגון שהלחין על פרק עב. בהתחלה זה היה חלש, אולם בהמשך כולם הצטרפו והרבי עודד בשמחה רבה.
 אחר-כך דיבר על הפסוק של הניגון ("ואני קרבת אלוקים" וכו').
 באמצע אמר הרבי ללייבל בסטריצקי שיתן לחיים לגיסו הילדסיימר (כתב 'שערים' והארץ').
 יש יהודי שמגיע לכאן בצורה קבועה,

מנשסתר"י. שאל את שאולוון מתי נוסע לארץ, נתן לו משקה ואמר: אתה הרי קצת בעל-בית על ירושלים, מי בעל-בית - טדי?

לקח בקבוק ומוג חצי ממנו לבקבוק ריק. שאל מי מתעסק עם מבצעים, ונתן לדוד רסקין, ואת החצי השני נתן לגורביץ מבית רבקה בערפת.

אחר-כך שאל מי נוסע לכפר חב"ד. נתן בקבוק לנפרסטק ואמר לו שיחלק חלק כאן וחלק שם, שיחזור להם את השיחות, ושתהיה הפצת המעיינות חוצה. אחר-כך חיפש מישהו שנוסע ללוד. נתן לשמואל חפר שעמד שם, והורה לו שיתוועד בלוד, ושיהיה "ההפלה" למעליותא. ליוסיל ווינבערג נתן יין ומזונות. גם ליצחק חורגין נתן מזונות.

בסיום החלוקה - בעודו יושב - התחיל "נייעט נייעט". גם אחרי מנחה התחיל לנגן שוב "נייעט נייעט".

21:30 מעריב. אחרי מעריב עמדתי על-יד יצחק חורגין, ושמעתי את הרבי אומר לו בקול "א גוטע וואך".

שמעתי שהיה טלפון מהמזכירות לארץ, שהחתונה של מוטי ליפסקר מלוד תהיה בשמחה, ושהמאורע שקרה לא יפריע לשמחה.

יום ראשון יב סיון

15:30 נסע לאוהל. לפני נסיעתו דיבר בג"ע התחתון עם שמואל חפר, ונתן לו שיחה מפרשת נשא למסור למר שז"ר. בדרך לאוהל הרבי הגיה את השיחה על

על הפסוק "ואני קרבת אלוקים" וכו'. גם היום דיבר הרבה על כל חמשת המבצעים באריכות, וקושר כל אחד מהם עם ענינים של משה, דוד והבעל-שם-טוב. כשדיבר על מזוזה אמר גם שמזוזה אותיות "זו-מות".

בין השיחות הורה בחיך לש. שאולוון שיאמר לחיים.

הרבי דיבר בקשר למאורע שאירע בארץ הקודש (התאונה רח"ל), ואמר שזהו ענין של "הפלה ה'", דבר פלא שאי-אפשר להבין. בדרך כלל אומרים ש"פפש במעשיו", וכאן כמה שמחפשים לא מוצאים הסברים, ולא צריך לתרץ את הקב"ה, ומצד שני אין זה מחליש כלל את האמונה, ובעצם גם הקב"ה מצטער על זה. כשדיבר על זה בכה הרבה, ואמר שכיון שזהו ענין שלמעלה מהשכל, לכן צריך לעשות מבצעים באופן של 'פלא' שלמעלה מהשכל. ו"מרובה מידה טובה", ולכן למרות שיהודי בטבעו רוצה ללמוד תורה ולהתפלל באריכות, מכל-מקום הוא יוצא לרחוב ומתחיל לחפש יהודי לפעול עליו שישים בביתו קופת צדקה, מזוזות וכו', וזה יוריד את "ההפלה" בצד השני ויזרז את ביאת משיח.

אחר-כך דיבר על ימיהו יהודי שזה קשור להנ"ל, והמנהיגים הדתיים אומרים שזה הישג דתי וכו' - העיקר שלא יצטרכו לוותר על הכסא.

בסוף ההתוועדות חילק כרגיל בקבוקי משקה. בין היתר נתן לרב סופרין מלונדון ולזלמן יפה (הרבי קרא לו "מר

יום רביעי ח סיון

15:20 נכנס למנחה.

היום התקיים כינוס תורה. ר' יואל חזר את השיחה שהרבי אמר אתמול כהשתתפות בכנס, והרב מענטליק חילק חתיכת חלה מהרבי.

הלילה ליל יחידות, והיו הרבה אורחים מהארץ. בין היתר נכנסו: ראש משלחת הבטחון בארה"ב; שמואל חפר; הרב גורביץ מנהל בית-רבקה בערפת וזלמן יפה. היחידות החלה בשעה 00:45, והסתיימה בשעה 05:00.

יום חמישי ט סיון

15:25 נכנס למנחה.

21:40 נכנס למעריב. אחרי התפילה נכנס לרבי שמואל חפר. 00:30 יצא לביתו, ובדרך הביט לעבר האל.

יום שישי י סיון

12:30 הרבי נכנס לחדרו.

21:30 נכנס לקבלת שבת. בכניסתו חייד אל ש. שאולוון, אחרי מעריב חייד לזלמן יפה שהתחיל לשיר.

שבת קודש פי' נשא, יא סיון

במוסף הרבי סימן שינגנו ב"הוא אלוקינו".

בשעה 13:30 נכנס להתוועדות. התוועדות זו היא המשך להתוועדות של שבועות. בכניסתו ניגנו את הניגון החדש

ובשעת הניגונים מניף ידיו חזק מאוד, והרבי עודד אותו היום הרבה.

01:30 ברכת המזון. הרבי זימן, ובסוף כל ברכה סיים בקול והסתכל על היין. מ"הרחמן הוא ינחילנו" אמר בקול רם עד לסיום ברכת המזון.

במעריב היו דחיפות עצומות, והרבי הסתכל על מקומו של הרש"ג כדי שהבחורים יתנו לו מקום להתפלל ברווח. אחרי מעריב הבדיל והתחיל לחלק כוס של ברכה. במשך החלוקה עודד כמה פעמים את השירה, וגם בזמן שניגנו את הניגון של בן-ציון שנקר.

בשעה 03:30 הסתיימה החלוקה. כשיצא שרו "כי בשמחה תצאו" ועודד בידו הק', וכן כשיצא מחדרו לבית.

מספרים, שבוי"ט ראה את הידלסיימר הנ"ל עומד ומדבר עם מישהו ברחוב ברוקלין על-יד בנין הטומאה. הרבי אמר להם "גוט יום טוב" וסימן בידו. הנ"ל חשב שהרבי קורא לו ונגש אליו. הרבי אמר לו משהו באידיש ולא הבין, ואז אמר לו בעברית, שאין זה נכון לעמוד במקום טומאה.

בלילה הגיעה השמועה אודות התאונה המחרידה בארץ הקודש [בה נספו הרה"ח ר' שניאור זלמן גרליק ז"ל, רבה של כפר חב"ד; הרה"ח ר' יחיאל מאיר יהודה גולדברג ז"ל; הרה"ח ר' ישעיה ווייס; ומרת נחמה רוזנברג ז"ל]. הבחורים היו מוזעזעים וכל הלילה נשארו ערים ב-770.

מוזוה מפרשת במדבר, שיוצאת בשביל החיילים בארץ הקודש [נדפסה בלקו"ש חיי"ג ע' 211].
20:40 חזר מהאוהל.
21:30 נכנס למעריב.
22:00 נסע לביתו, ובידו החזיק חבילה.

יום שני יג סיון

10:10 הגיע מהבית.
10:15 נכנס לקריאת התורה.
15:15 נכנס למנחה.

21:30 מעריב. מחוץ לזאל עמד אכרד אחד, שבא עם ילדיו לראות את הרבי. הילד הקטן התחיל לצעוק "רבי, רבי", והרבי חייד מאוד.
23:35 יצא לקידוש לבנה (מאוחר, אולי בעקבות הדחיפות פעם קודמת), ולא היה הרבה קהל. אמר לזלמן יפה: "סיאיז שטייט דאך אין ספרים אז זי איז א סגולה זאגן קידוש לבנה לפני נסיעה". אחר-כך אמר לו "א גוטע נסיעה", ואמר לכולם "גוט חודש".

זלמן יפה נכנס לג"ע התחתון להיפרד לפני הנסיעה, איתו נכנסו אשתו ובתו (וחתנו?). לכל אחד נתן הרבי 20 פאונד - 10 לתת לצדקה ו-10 להשתתפות במבצע מוזוה.

לר' זלמן עצמו נתן חופן מטבעות לחלק במנשסתר, לונדון ובעוד מקומות. ר' זלמן שאל: "כמה מטבעות יש כאן?" וענה הרבי: "לא ספרתי את זה, מה זה נוגע?"

אמר לו: "כעת אתה מפסיק להיות ימר

מנשסתר' ונהיה 'מר אינגלאנד'. ענה ר' זלמן: "מר בריטאן", ואמר לו הרבי: "מר יונייטד קינגדאם".
00:00 נסע לביתו, ובדרך הביט אל הזאל.

יום שלישי יד סיון

15:15 מנחה.
21:30 מעריב.

יום רביעי טו סיון

14:10 הרבי חזר מהמקוה.
15:40 נסע לאוהל (כמו בכל טו בחודש).
21:00 חזר מהאוהל כשחבילה בידו.
21:10 נכנס למנחה.

אחרי מנחה הרבי קרא לחודקוב, והרב חודקוב יצא והודיע שתהיה התוועדות קצרה.

נהיה בלאגן עצום ב-770, כולם רצו לחפש טלפונים, התקשרו לכל מי שנמצא באזור שיגיע להתוועדות. והתקשרו לכל העולם כדי להודיע וסידרו שידור וכו', ורצו מהר לסדר את הספסלים למטה שיהיה מתאים להתוועדות.

21:45 נכנס למעריב.
22:00 ירד להתוועדות. ציוה לנגן ניגון הכנה למאמר, ואמר מאמר ד"ה "בהעלותך את הנרות".

בשיחה הראשונה דיבר על הפסוק "עת צרה היא ליעקב וממנה יוושע", "צרה" אותיות 'צהר' שזה ענין של "אתהפכא חשוכא לנהורא", וט"ו בחודש ש"קיימא סיהרא באשלמותא" הוא זמן מסוגל לזה,

כמו שהיה אצל הרבי הקודם - שהמאסר שלו התחיל בט"ו סיון, ואחר-כך הכל נהפך לטוב. וזהו ענינם של המבצעים - להפוך חושך לאור, והאריך שוב בביאור כל המבצעים.

בשיחה הב' אמר שאחת הסיבות להתוועדות היום היא - מכיון ש"מצוה בו יותר מבשלוחו", ומכיון שלאחרונה מדבר הרבה בענין של מבצעים, וגם שלח שלוחים לדבר בזה, לכן רוצה לדבר בזה גם בעצמו, וזו הזדמנות [ביום חול] שהדברים יגיעו לא רק לנמצאים כאן, אלא לכל מי ששומע את זה ברחבי העולם על-ידי התקשרויות שונות.

המשיך, שכמדובר בהתוועדויות קודמות היה ענין של העלם והסתר, "עת צרה היא ליעקב" וזה היה באופן של "הפלה", שלא בגדר אנושי. אזי עכשיו הזמן שיהיה "הפלה" בצד הטוב. וכדאי שיבדקו מוזוות במקומות שקרה מה שקרה, ובכלל כדאי לבדוק מוזוות, יותר ממה שכתוב בשולחן-ערוך שחייבים לבדוק פעמיים בשבע שנים.

בסוף ההתוועדות אמר שכל המתעסקים במבצעים יקבלו - בלי נדר - שקל אחד על ידו, או על-ידי שלוחו במטבע של אותה מדינה שבה נמצאים.
ההתוועדות הסתיימה בשעה 23:45.

יום חמישי טז סיון

10:15 נכנס לחדרו כשחבילה בידו.
10:17 נכנס לקריאת התורה. לפני שיצא מהזאל, הוציא מכיסו כמה פרוטות ונתן

לעני.

15:15 נכנס למנחה.
21:00 התחילה היחידות.

00:30 נכנס למעריב. לפני שהתיישב במקומו, ראה ספר הפוך על השולחן, ונגש לספר, פתח אותו והפך אותו (היה זה שוי"ע אדה"ז).

יום שישי יז סיון

בין הבחורים יש התעוררות גדולה במבצע תפילין, והשבוע זה הורגש ביותר.
17:50 הרבי נסע לביתו.
20:00 נכנס למנחה.
21:15 נכנס לקבלת שבת.

שבת קודש פ' בהעלותך

יח סיון

10:00 הגיע מהבית.
10:05 נכנס לשחרית.
19:30 הרבי חזר מביתו.
19:45 נכנס למנחה.
21:20 נכנס למעריב.
21:45 הלך לביתו, ובידו החזיק חבילה.

יום ראשון יט סיון

15:15 נכנס למנחה.
הלילה ליל יחידות.
23:20 יצא למעריב.

בערך ב-23:40 נכנס ראש עיריית מגדל העמק, ביחד עם הרב גרוסמן ואשתו. בכניסתם קם הרבי ממקומו, ולחץ בשתי ידיו את ידיו של ראש העיר. הוא מסר

לרבי מדליה של העיר.

הרבי אמר לו - נתת לי אצבע אחת, ואני מבקש עוד ארבע:

א. חינוך המבוגרים, עולים חדשים וכו'. וזה קל לעשות כי אפשר להסביר שזהו ענין סוציאלי ולא דתי, ובאופן ממילא מכניסים בזה ענינים של דת.

ב. שיבנה בעיר ישיבה (תיכונית) בשביל נערים בני 16-14 מכל האזור - כמו עפולה, נצרת עילית וכל הגליל. הוא סיפר לרבי שיש שם ישיבה עם 600 בחורים, ומתכננים לבנות פנימייה עם 300 מיטות. הזכיר את פעילותו של הרב גרוסמן. הרבי בירכו באריכות.

ג. שינסו לעשות הפרדה בבתי-הספר בין בנים לבנות, שזו בעיה חינוכית גדולה, ואם ינסו את זה הם יראו הבדל גדול. ראש העיר אמר לרבי שיש להם מפקח דתי והוא יכול לדאוג לזה, והרבי אמר לו שמכיון שהוא דתי לכן יש ממנו יותר צרות. והוסיף, שאינו מבין מדוע אי-אפשר לעשות את זה רשמית, והרי אפילו באנגליה כך עושים. ראש העיר הסביר שעירייה בישראל היא שונה מאמריקה, ואין לראש העיר את כל השליטה וכו', אבל הרבי ביקש שינסו ויראו את התוצאה מזה.

ד. צריך לדאוג לקשר בין הדורות. היום הילדים לא יודעים כלל על שרשיהם, ואפילו מי היה הסבא שלהם, ואמר ראש העיר שיש כאלו שאפילו לא יודעים מי היה אברהם אבינו. הרבי דיבר

באריכות על-כך שהסבא היה ציוני גדול, והנכד כל-כך מנותק מהשרשים שלא רק שאינו יודע על יהדות, אלא אפילו לא מכיר אנשים כמו בן-גוריון וכו'.

כשיצא רקדו איתו הבחורים והתוועדו וכו'.

כמו-כן נכנס נספח התרבות בארה"ב, מר מנדלבוים.

02:45 נסע לביתו.

יום שני כ סיון

13:15 התקיימה קריאת התורה בג"ע התחתון.

היום הרבי לא נכנס למנחה.

שמעתי שבית חב"ד עפולה הדפיס מודעות שכל הרוצה לבדוק את המזוזות יפנה לבית חב"ד. במודעה נכתב גם שמזוזה אותיות "זו - מות", וכן "שומר דלתות ישראל". המודעה נשלחה אל הרבי, והורה שיתלו אותה במזכירות. שמעתי שהורה לצבי רוזנפלד שיבדוק כאן את התפילין לפני שחוזר לארץ ישראל.

21:30 נכנס למעריב.

יום שלישי כא סיון

12:30 הגיע מביתו.

15:15 נכנס למנחה.

21:30 נכנס למעריב.

יום רביעי כב סיון

לא נכנס היום למנחה במנין של הישיבה.

21:30 נכנס למעריב.

בקשר לדוי"ח שהכניסו היום מהמבצעים, נתקבל מענה: **נתי ותיח תיח: ואשרי חלקם, ויהי שיקוים בכל המתעסקים במבצעים אלה - האנשים והנשים והטף - שליט"א: מי שיש לו מנה רוצה וכו' ארבע מאות וכו' אוכיר עה"צ.**

00:25 נסע לביתו.

יום חמישי כג סיון

10:10 נכנס ל-770.

10:12 נכנס לקריאת התורה.

15:30 נכנס למנחה.

הלילה ליל יחידות. בין הנכנסים היה האדמו"ר מסקולען, וכשנכנס קם כ"ק אדי"ש וחיכה עד שיתיישב.

אחד מראשי הפעילים התווכח עם הרבי ביחידות, וראו מהחלון שהרבי עושה תנועות עם הידים.

שמעתי שבחור אחד נכנס ליחידות, והרבי אמר לו שיהיה ירא-שמים, למדן וחסיד, ודיבר איתו שילמד יב פרקים תניא בעל-פה בזמן הכי קצר.

23:10 נכנס למעריב.

יום שישי כד סיון

12:30 הגיע מביתו.

20:15 נכנס למנחה.

21:20 נכנס לקבלת שבת.

כשיצא מ-770 ללכת לביתו, עזר והסתכל על מכונית שציירו עליה מזוזה וכו'.

שבת קודש פי שלח, כ סיון

08:10 הגיע מביתו.

08:30 נכנס לתהילים.

10:45 נכנס לשחרית.

1:30 נכנס להתוועדות. בהתוועדות נגשו 15 חתנים. היתה שיחה בקשר לשכונה.

דיבר על המרגלים שלא רצו להיכנס לארץ, וטענתם שלא החזיקו ש"המעשה הוא העיקר", ובמילא ההוראה מזה היא להוסיף בחמשת המבצעים. הרבי האריך בענין של מבצע מזוזה, שזוהי מצוה כללית ביותר, ואמר שענין המבצעים הוא לפעול שלכתחילה יהיה הכל באופן של "לא אשים עליך".

בשיחה אחרת אמר שהעצם של כל יהודי הוא טוב, והפעולה איתו צריכה להיות רק כדי להסיר את הקליפה.

יום ראשון כו סיון

15:20 נכנס למנחה.

20:40 ירד לבית המדרש לומר שיחה למסיימות בית-רבקה והמדריכות של מחנות הקיץ. השיחה נמשכה עד לשעה 21:10.

21:15 נכנס למעריב.

הלילה ליל יחידות.

בערך ב-00:35 הגיע הרימניצער רב. החסידים שלו רצו גם הם להכנס ליחידות, אך לא נתנו להם. הרבי קם לקראתו ונתן לו שלום. באמצע, הבחינו מהחלון שהרבי קם ממקומו וגם עושה

כולל במגדל העמק.
קלמן כהנא היה ביחידות בערך שעה וחצי, והדבר היחיד שהסכים להגיד היה, שהרבי אמר לו שהוא צריך להוסיף בלימוד.
03:30 הסתיימה היחידות. כשהרבי יצא - התחיל לחפש משהו וגם יודיל חיפש (כנראה את היטראקסי שלא עמדו שם). שמעתי שהרבי אמר שהיטראקסי הם "טנקים נגד התבוללות". גם שמעתי שיצאה היום תשובה לצא"ח.

והיינו באזור שהרבה ישראלים סוחרים ביהלומים. חזרנו בשעה 21:00 בערך. הלילה ליל יחידות. בין הנכנסים - הרב גרוסמן ממגדל העמק, וכן קלמן כהנא מפא"י. הרב גרוסמן היה בערך 20 דקות, הרבי דיבר איתו על התאונה ואמר לו (שמעתי בזה כי גירסאות): א. שידבר על התאונה בהתוועדות. ב. שכבר דיבר על זה בהתוועדות האחרונה. כן ביקש ממנו שיקח אברכים וייסד

מבצע מזוזה' (מבצע מזוזה' - 267\$).

יום שלישי כח סיון

15:45 נכנס למנחה. לפני כן נכנס לרבי הרב פיקרסקי שנוסע לאירופה.
19:40 חזר מהבית.
21:30 נכנס למעריב.
דוד רסקין פרסם את מענת כ"ק אדמו"ר שליט"א מאתמול, והודיע שמי שרוצה יכול לתרום בסכום 'מבצע מזוזה' (267). כשהרבי יצא בלילה הלך לאט והסתכל על חמשת היטראקסי שצא"ח שכר בשביל לנסוע איתם למבצעים, ועליהם היה מצוייר מזוזה ותפילין. גם כשנסע עם הרכב בכביש ממול, נסע הרכב לאט כדי שהרבי יוכל לראות.

יום רביעי כט סיון, ערב ר"ח

14:35 חזר מהמקוה.
15:05 נסע לאוהל.
21:10 חזר מהאוהל, ונטל ידיו בג"ע התחתון, היות שכעת בונים בפרוזדור.
21:15 נכנס למנחה.
21:45 נכנס למעריב.
22:05 נסע הביתה, ולפני כניסתו למכונית הסתכל על היטראקסי.

יום חמישי ל סיון, ר"ח תמוז

אחרי קריאת התורה נתן צדקה בקופה החדשה שהתקינו ליד דלת המזכירות (הקופה היא לכדק הבית). נסענו למנהטן למבצע מזוזה ותפילין,

תנועות בידי הקדושות. כעבור שעה נכנס לייבל גרוגר ואמר, שביקשו למסור שהרימניצ'ער עוד לא אכל (מנהגו שאינו אוכל עד אחרי מעריב). הרבי סיים את היחידות ויצא ללוות אותו. אד"ש שאל את הגבאי שלו, מדוע אינו דואג לו שיאכל, וענה שהוא לא רוצה לאכול, אמר לו הרבי, אם הוא היה רוצה אתם לא הייתם צריכים לדאוג לו.
הרימניצ'ער שאל, מי היה זה שאמר שעוד לא אכלתי, הרי היתה לנו שיחה כל-כך טובה שהיינו יכולים לשבת כמה לילות, וסיפר שדברו בנוגע ליהודי רוסיה.
נכנס שד"ב ליפשיץ מ'הפעילים'. שלום איזון שנפצע במלחמת יוהכ"פ ושוהה כעת בארצה"ב ביקש מהרבי ברכה ושאל באם לעשות ניתוח וכו', והרבי ענה שיעשה מה שד"ר טבערסקי(?) אמר לו, והוא התפעל מאד מניין ידע הרבי לאיזה ד"ר הלך. גם אחד מהפעילים שנכנס ליחידות אמר בהתפעלות ללייבל: מאיפה הרבי יודע כל דבר?

יום שני כז סיון

ב-770 התחילו לעשות רצפה חדשה (בפרוזדור).
צא"ח הכניסו פתק לרבי בנוגע למבצעים, שהיתה אסיפה ביום ראשון וההמשך שלה יהיה במוצאי שבת הבאה, וכל אחד נידב סכום השווה לאותיות 'מבצע'. יצאה על זה תשובה: הרי עד אז יכולת ואפשר למבצעים שליט"א לכבוש נ"י. וסביבותיה ובדרכי נועם ושלום. וצירף צדקה בסכום

תמוז

טנק לא נעשה רק להגנה אלא הוא נוסע וכובש
על-ידי מלחמת תנופה... "ומלכותו בכל משלה"
[שי"פ בלק ט"ז תמוז]

הכניס מטבע לקופת הצדקה שקבעו ליד הזאל. קיבלתי עליה לכהן.
15:15 נכנס למנחה. התקשרנו היום לשיבה בארץ, ומסרנו להם את ענין המבצעים המתרחש כאן.
20:00 הרבי חזר מהבית.

יום שלישי ה תמוז

15:20 נכנס למנחה, ונתן צדקה בקופה החדשה של בדק הבית. בשעת התפילה הרבי הסתכל חזק על הילדים שעמדו שם.
אחרי מנחה דיבר הרבי בג"ע התחתון עם איזו אשה שהגיעה. אחר-כך לייבל הוציא לה מכתב מהרבי.
21:30 נכנס למעריב.

יום רביעי ו תמוז

היום נסעתי למבצעים במנהטן, בטנק שלנו הניחו 102 אנשים תפילין.
שמענו שיצאה תשובה לצא"ח בנוגע למבצעים: **בכל תקופת תמוז ציל השמש (ומגן ה"א) בגבורתה ת"ח ת"ח.**
15:15 נכנס למנחה.
21:30 נכנס למעריב.

יום חמישי ז תמוז

שבעת הטנקים עמדו הבוקר מוכנים לקרב, מחכים לכוא הרבי. כשהגיעה המכוננית התחילו כל הבחורים לשיר בשטורעם גדול, והרבי עודד את השירה כמו ביום שני, אבל לא נשאר לחכות עד

21:15 חזר מהאוהל. הבחורים שחזרו מהמבצעים עמדו בחוץ ליד המשאיות ושרו, וכשהרבי יצא מהמכוננית עודד כמה פעמים בידו הק'.
21:25 נכנס למנחה.
22:15 נכנס למעריב.

כשיצא לביתו אחרי מעריב, שוב שרו בחוץ. הרבי הסתכל על שפריצער שעמד בצד 770 ועודד אותו בידו הק', וכן עודד את כולם. גם כשהתיישב במכוננית המשיך לעודד, ואפילו כשהמכוננית היתה כבר בצד השני של איסטערן-פארקווי.
שמעתי שהרבי אמר לאחד שצייר תפילין בצורה של טנק, שידפיסו את זה כפורמט גדול וידביקו את זה על המשאיות.
שמעתי שכשהרבי חוזר מהאוהל נוטל ידיו - בדרך כלל - עשר פעמים והיום נטל רק שש פעמים.

יום שני ד תמוז

היום ארגנו שהמשאיות יצאו בשעה שהרבי שליט"א יגיע לשמוע קריאת התורה (בערך ב-10:10). כולם עמדו מוכנים ליד המשאיות, כדי לצאת כל אחד למקומו המתוכנן, על אחת המשאיות היתה תלויה תמונה של טנק בצורת תפילין. כשהגיעה המכוננית של הרבי כולם התחילו לשיר, וכשיצא מהמכוננית חייד מאוד ועודד כמה פעמים את השירה. אחרי שעלה במדרגות הסתובב לאחור והמשיך לעודד במקום עד שהמשאיות נסעו (חוץ מאחת, שדוד רסקין הורה להם להשאר). כשנכנס לקריאת התורה,

כדאי שעל הקופות יהיו ציורים של שאר המבצעים, כדי שכאשר שמים צדקה יזכרו בשאר הענינים.
סימן לר' יואל להתחיל ניגון של מאמר ואמר מאמר. זו פעם ראשונה מאז שאנחנו כאן שהרבי אומר מאמר בניגון מאמר - בשבת.

ההתוועדות היתה מאוד שמחה, ובסופה (16:20) קם והתחיל לרקוד במקומו בשמחה רבה ולמחוא כפיים במשך כמה דקות, וגם כשניגש ליטול ידים למנחה המשיך לעודד.

לאחר מנחה הרבי לא התחיל לשיר "נייעט נייעט", כבשבתות האחרונות, אלא ניגון בלי מילים. גם כשיצא מחדרו לבית עודד את השירה.
21:10 הגיע מביתו.
21:15 נכנס למעריב.
22:00 נסע לביתו.

בלילה התקיימה אסיפה של צא"ח, וחילקו מזונות ויין מהרבי. (היו דחיפות גדולות כפשוט, אולם בסוף כולם קיבלו). הנוכחים התחייבו לתרום בשביל המבצעים.

יום ראשון ג תמוז

היום יצאו שבע משאיות מלאות בחורים, ועל כל משאית יש ציורים של מזוזה, תפילין, קופת-צדקה וספרים, וכמו-כן יש עליהם רמקולים שמשמיעים מוזיקה.
הם יצאו בשעה 10:30.
11:15 הגיע מהבית.
11:30 נסע למקוה.
15:30 נסע לאוהל.

יום שישי א, ראש חודש

12:45 התקיימה קריאת התורה בזאל הקטן. אחרי קריאת התורה נתן צדקה בקופה החדשה.

שבת קודש פ' קרח, ב תמוז

09:45 הגיע מהבית, ובדרך הסתכל חזק על היטראקסי (משאיות) שחנו על איסטערן-פארקווי.

אחרי התפלה, הגבאי הכריז את כל ההכרזות. הרבי נשאר לעמוד, ובמילא הגבאי הכריז על מנחה (היינו שאין התוועדות), ואז הרבי סימן בידו (בחיוך) ואמר ששכחו להודיע על מלוה-מלכה, ונדע שתהיה התוועדות. הגבאי הכריז (על מלוה-מלכה), והרבי יצא.

13:30 התחילה ההתוועדות. הרבי אמר שבהתוועדות זו הוא גם יוצא ידי חובת התוועדות של שבת הבאה, ואמר שמתוועד השבת בגלל שני טעמים: א. לפי שזו שבת שבין ראש-חודש לג' תמוז. ב. בקשר להתעוררות שיש לאחרונה בנוגע לחמשת המבצעים שדובר על זה כמה פעמים לאחרונה, ובגלל שהתחילו להתעסק בשטורעם בזה לכן גם אני רוצה להתוועד על זה.

דיבר על כך שבפועל רואים שהענין של מזוזה נקלט ביותר אצל יהודים.

בקשר לקופות צדקה שמחלקים אמר, שכדאי שלא יהיו עליהן כתובות, כדי שאנשים לא יחשבו שמחלקים את זה כי ליובאוויטש רוצה לאסוף כסף. וכן

הרבי הגהות למאמר של שבועות, חג מתן תורה. **מבצע ספרים** - הרבי כותב ברשימתו שלקח איתו למאסר סידור, תהילים ותניא (וגם חומש), שזהו מבצע ספרים במקום הכי נמוך (ושם גופא התרמיל שלו עבר מחדר לחדר עם הספרים). **מבצע מזוזה** - על ידי שאמר לחוקרים שהוא נמצא במקום שפטור ממזוזה, פעל בשני אופנים: א. בדרך שלילה - שחלק מהלכות מזוזה זה שיש מקומות שפטורים ממנה, וזהו קיום ההלכה. ב. על ידי שאמר מהלכות מזוזה זהו כמו "כל העוסק בתורת עולה" שנקרא "כאילו הקריב עולה". **מבצע תפילין** - כמפורסמת שביתת הרעב שלו בקשר לתפילין והמסירות נפש שהיתה לו להניח אותם. **מבצע צדקה** - כידוע מהרשימות ועוד יותר מסיפורים בעל-פה עזרתו בעידוד ליושבי החדר, כמו-גם שנתן להם מהאכילה ושתייה שהיו שייכים לו, שזוהי צדקה גדולה ביותר. בשיחה אחרת דיבר על ההוראה שאפשר ללמוד מהיטנקים, שמטרתם היא להגן מפני התבוללות, ולא רק להגן אלא גם לכבוש את כל העולם שיהיה "ומלכותו בכל משלה". וכיצד לעשות זאת - לומדים מהמילה **טנקי**, שהיא ראשי תיבות "טהרות, נזיקין, קדשים", וזה מורה שכשהולכים למבצעים, היינו להשפיע על יהודי אחר, צריך להיות האדם בעצמו טהור קודם, זאת אומרת שהוא לא הולך מצד פניות אישיות שלו, והוא לא רוצה להרויח מהשני כלום, ואז אפשר לפעול

ולא הגיב. 00:20 נסע לביתו כשספר בצבע כחול בידו.

יום שלישי י"ב תמוז חג הגאולה 'מועד המועדים'

החבריה קמו מוקדם כדי לנסוע למבצעים. שבעת הטנקים עברו קודם את כל מנהטן כדי לעשות שטורעם עם המוזיקה וכו', ואחר-כך התייצבו כל אחד בעמדתו.

14:10 הרבי הגיע מביתו.
15:15 נכנס למנחה, ובכניסה נתן צדקה. רבים נסעו היום לאוהל של כ"ק אדמו"ר הרי"צ, וגם אני נסעתי.

21:20 נכנס למעריב (בלי סירטוק משי). מיד אחרי מעריב רצו כולם לבית המדרש למטה, כדי לתפוס מקומות להתוועדות.
21:30 נכנס להתוועדות וסידור בידו. הזאל היה מלא עד אחרי העמוד הגדול שפעם היה סוף הבית מדרש. לפני השיחה הראשונה ניגנו ניגון, והרבי הורה לכמה אנשים לומר לחיים, ולחלק מהם סימן בידו.

הרבי דיבר על הנצחיות של חג הגאולה גם אחרי שנים רבות, ועל המכתב הידוע של אדמו"ר הרי"צ לכבוד יב תמוז הראשון.

אחרי השיחה על 'מיהו יהודי', דיבר על השייכות של המבצעים לחג הגאולה ולכ"ק אדמו"ר הרי"צ, ואמר שבמאסר פעל הרבי את כל חמשת המבצעים: **מבצע תורה** - כשישב במאסר כתב

מנחה, השבת הרבי עמד. כשהלך הביתה בערב, הבחורים התחילו לרקוד (זה היה לפני קידוש לבנה), והרבי עודד את הבחורים. בצד עמדו שתי ילדים והרבי עודד אותן פעמיים.

יום שני י' תמוז

10:10 הגיע מהבית. הטנקים עמדו מוכנים ליציאה, וכולם עמדו ושרו. בצד עמדו ילדים שנוסעים היום לקעמפ והרבי חיך אליהם, הסתובב קצת לבחורים ועודד בידו, ואחר-כך נכנס ל-770, ולא הסתובב כלל לראות את הטנקים.

כשנכנס, מסר ר' לייבל ביסטריצקי קופת צדקה עם ציורים של כל המבצעים, והרבי התחיל לומר משהו על זה אלא שאז הבחין בסידור על הריצפה, הרבי התכופף, הרים את הסידור, מסרו ללייבל ונכנס מיד לחדרו (שמעתי שהרבי הגיה את סדר התמונות על הקופה).

נוסח המברק שהרבי שלח לכל אנשי שיי בכל מרחבי תבל לקראת יב-יג תמוז: **תועודיות פעילות ולהמשיכן בכל השנה בנוגע לחמשת המבצעים ובכלל - לספר כל מלאכותיך ובאופן כה עוד אחות ביד ימיני ואחר כבוד תקחני בברכת חג הגאולה, לחיים - לחיים ולברכה - חתימה הק'.**

15:20 נכנס למנחה.
21:30 נכנס למעריב. לפני מעריב הבחורים רקדו בחוץ ובזאל הקטן, וכשהרבי נכנס נהיה שקט. לאחר מעריב התחילו לשיר שוב, והרבי הסתכל עליהם

שיסעו. תוך כדי הליכה הסתובב עוד פעם לראות את הטנקים. הרבה אנשים באו כדי לראות את המחזה וגם לקחו תמונות ווידאו.

10:15 נכנס לקריאת התורה. כשניגש לעליה היה מונח כובע על ספר, והרבי הוריד את הכובע.

לפני קריאת התורה וכן לפני מנחה נתן צדקה בקופה.
15:15 נכנס למנחה.
19:10 נכנס ל-770, ובכניסה חיך לחזקיהו לוי.

יום שישי ח תמוז

נסעתי כל היום למבצעים בברודוויי, מנהטן.

שמעתי, שבשעה 18:00 הלך הביתה ובדיוק חזר טנק עם מוזיקה, והרבי עודד וכו'. במנחה נכנס למקומו דרך הזאל ולא דרך המסדרון (כמו בכל מנחה של ערב שבת), בגלל עבודות השיפוץ שם.

שבת קודש פ' חקת, ט תמוז

09:55 הגיע מהבית (בדרך הסתכל על הטנקים).

10:05 נכנס לשחרית. השבת היה ידוע שלא תהיה התוועדות (כי הרבי אמר בשבוע שעבר שמתוועד גם בשביל השבת), ולכן צא"ח ארגנו תהלוכה לפלאטבוש ולברייטן ביטש, בכדי שידברו על המבצעים.

בדרך כלל הרבי יושב בחזרת השי"ץ של

שהוא כובש בכל מקום ועובר מכשולים - מקום גבוה הוא מנמיך בכובדו, תעלה הוא חוצה ומחיצה הוא פורץ, וכך אפשר וצריך לכבוש את העולם, שיהיה "ומלכותו בכל משלה".

בהמשך למה שדיבר בהתוועדות יב תמוז על ראשי התיבות של 'טנקי אמר, שצריך להיות ענין של "טהרות" - שיהיה נקי מפניות אישיות, אבל אין זמן לחכות עד שיטהר את עצמו לגמרי, אלא צריך להשתדל בזה ולצאת למבצעים.

היתה שיחה על 'מיהו יהודי'. אחרי השיחה הרבי שאל בחיך אם יש שמחה כמו בר-מצוה, ברית או פדיון הבן. גם שאל את פינסון, אם כבר נגמר השבע-ברכות שלהם.

אמר לחייקל חאנין שיאמר לחיים, וכן לבנו ולמן.

בסוף ההתוועדות אמר שאת המזונות יתן למלוה מלכה. אחרי מנחה התחיל לשיר "נייעט נייעט".

20:50 הגיע מהבית.

21:30 נכנס למעריב.

הרבי הלך לביתו מאוחר מהרגיל.

יום ראשון יז תמוז, צום הרביעי יהפך לששון ולשמחה

10:00 הגיע מהבית ונכנס לסליחות. החזן אמר מדי בשקט, והרבי שאל איפה הוא אוחז, ומאיר הארליג הראה לרבי.

לפני קריאת התורה נתן צדקה. קיבלתי עליה לכהן, והרבי הסתכל עלי חזק.

14:00 נכנס למנחה בבית המדרש

יכונה

הי עליהם יחיו.

שלום וברכה!

בבקשה נפשית להגביר חיל ולהוסיף בכל המבצעים, מתחיל במבצע מזוזה,

ולהתחיל בהוספה זו עוד לפני בין המצרים, וגם בשבת מפקחין על עסקי רבים ופוסקים צדקה - כפשוטה וברוחניות.

ויהי רצון שיהפכו ימים אלה לששון ולשמחה בקרוב ממש, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, וישראל עושה חיל.

בכבוד ובברכה הצלחה ככהנ"ל.

[המכתב נדפס בלקו"ש ח"י"ג עמוד 210]

12:10 הגיע מהבית,

12:50 נסע למקוה, ולפני המקוה נתן צדקה.

15:30 נסע לאוהל.

20:20 חזר מהאוהל. נטל ידיו כרגיל, הביט לתוך הזאל, ונכנס לחדר.

20:25 נכנס למנחה.

21:15 נכנס לקבלת שבת.

שבת קודש פי בלק, טז תמוז

10:00 נכנס לשחרית, הזאל למטה היה מלא, ואף אחד לא שם לב שהרבי ירד. היו שעמדו ליד לוח המודעות, והיו שסתם הסתובבו. הרבי היה צריך להידחק מעט על מנת להיכנס.

13:30 נכנס להתוועדות. ההתוועדות היתה מאוד שמחה, וכמה פעמים הרבי עודד בידו. דיבר על מעלתו של טנק,

בצאתו התחיל לשיר "נייעט נייעט" ועודד בידו הקי. גם כשיצא מחדרו כדי לנסוע עמדו בחוץ ושרו, וגם אז עודד.

היום עמד בחוץ שוטר, וכשהרבי הגיע סימן לו בידו על הכובע (כעין הצדעה).

יום רביעי יג תמוז

12:10 הגיע מהבית.

15:15 נכנס למנחה. בכניסה עמד ילד קטן, והרבי נופף לו בידו לשלום.

18:00 נסע הביתה.

18:40 חזר מהבית ברגל. הלילה ליל יחידות, היחידות נגמרה בשעה 01:45.

שמעתי שהערב היה ביחידות ר' נתקיע ברכהו, והרבי שאל אותו אם הוא מכיר את הרימניצ'ער [שביקר כאן בכ"ו סיון], ואמר שכן. הרבי שאלו מהיכן, וענה שמהארץ. הרבי אמר לו שהוא ביקר כאן, התפעל מאוד, ולא הספיק לראות די כמו שקיווה, ולכן ראוי שישמור איתו על קשר, כדי שלא ישאר בודד.

יום חמישי יד תמוז

13:20 הגיע מהבית.

00:30 נסע לביתו.

יום שישי טז תמוז

היום התפרסם המכתב הבא:

ב"ה, חמשה עשר בתמוז, חודש הגאולה היתשליד, שנת הקהל - ברקולין, נ"י. בלשון הרב - לכל מחבבי תורתנו הקי, שומרי המצוה, וגם את אשר בשם ישראל

אצל השני ענין של "סוד מרע", שזהו הסרת ענין הנזיקין, ומזה אפשר להגיע ל"עשה טוב", ענין של קדושה - סדר קדשים.

בכלל, ההתוועדות היתה שמחה (יותר מהרגיל בשבתות). עודד הרבה את השירה בראשו, וכמה פעמים אף עודד בידו.

היתה שיחה על יהודי רוסיה, ואחרי השיחה הורה לרוסים לשיר "א רוסישע ניגון", ושרו "אחד מי יודע" ברוסית, ואחריו הורה לשיר עוד שיר, ושרו "אי וואדיע מי נייע אוטנים". בזמן השירה מחה כפיים בהתלהבות רבה במשך כמה דקות, וגם עודד בידו.

ציווה לטלישבסקי לנגן שאמיל, ושאל אם גם הבן שלו נמצא. אחר-כך צווה לנגן 'בך בטחו'.

במהלך ההתוועדות נגשו לרבי כמה אנשים לומר לחיים ולבקש משהו. גם ר' שמואל לויטין ניגש, והרבי נתן לו לחיים - יין מתוך הגביע.

כרגיל בהתוועדות יב תמוז, התקיימה מגבית בעד מוסדותיו של הרבי הקודם. הסדר הוא שכולם שמים את הכסף עם שם במעטפה, ומעבירים את זה לבימה, לרב חודוקוב או למישהו אחר. הם מניחים את זה ליד הרבי, והוא מכניס את זה לתוך שק נייר גדול.

בסוף ההתוועדות הורה לרי יואל להתחיל 'הבינוני', ואמר שכל הטנקיסטים יגידו לחיים. אחר-כך הורה לנגן ד' בבות.

ההתוועדות הסתיימה בשעה 03:30.

שלנו היה שווה לשלהם. ואריק שרון הכין תוכניות כאלו, רק שלא הסכימו לתת לו אישור לזה (הרבי הסביר להם את מערך הכוחות והמפקדים), ואם היו עושים כך אפילו לכמה שעות, היו שוברים את המוראל שלהם לגמרי, וגם לרוסים לא היה זמן להתערב בזה, מאחר שאחרי כמה שעות כבר היו יוצאים.

לגבי דעת הרבי על המצב כעת, ענה שכעת אין טעם במשא ומתן. עוד הוזכר בין הדברים שאפשר ללמוד מכיבוש הגרמנים בצרפת, איך שברגע שפרצו לשם אפילו לפינה אחת זה הספיק להם. הרבי הודה להם על שמאשרים לשלוח עודף משקל (מצות וכד'), ועל שמסייעים במבצעים, והם אמרו שהם 'מעגלים חוקים' בשביל הרבי. באמצע היחידות בנימין עלצ'ל לרמו להם שיצאו, והרבי אמר להם שבאמצע מלחמה אסור לצאת.

כשיצאו, הם אמרו לבחורים, שנראה שהרבי מעריך מאוד את אריק שרון ומזכיר אותו הרבה.

כן נכנס היום טננובים, והרבי אמר לו שהוא תובע כעת מאני"ש לכבוש את כל העולם.

יום שישי כב תמוז

נסעתי כל היום למבצעים בפלאטבוש.
20:10 נכנס למנחה.

יום חמישי כא תמוז

10:10 נכנס לקריאת התורה.
15:30 נכנס למנחה. אחרי מנחה ניגש לרבי מישהו מביריטון ביטש, ודיברו דקה (בערך) בגי"ע התחתון.

הלילה ליל יחידות, ובין הנכנסים הרב חיים גוטניק. אחרי ארבעים דקות בערך, נכנס לייבל ואמר לו שמאוחר והוא צריך כבר לצאת. שמעו אז איך שהרבי מברך אותו.

00:25 יצא למעריב.
נכנס הרב רלכ"ג מירושלים וגם וינר מירושלים. הם היו הרבה זמן (בערך 20 דקות כל אחד).

נכנסו גם מנהל אל-על בארה"ב וקצין הביטחון, והיו בערך 50 דקות.

הם שאלו את הרבי האם צריך לנסוע דוקא בחברת אל על, והרבי אמר להם שכך משמע מהגמרא, והביא כמה מקורות. הם אמרו לרבי שבנו בית כנסת חדש בטרמינל למעלה, חוץ מהישן שלמטה, והוא ריק ואין שם ספר-תורה.

הרבי אמר להם שאפשר לפתוח גם בית כנסת שלישי ולהכניס גם בו ספר-תורה, וזה לא כמו בפרנסה גשמית - שכשיש למישהו חנות ואחר פותח לידו חנות הרי הוא גוזל את פרנסתו, אלא בקדושה זה הפוך, ש"כל המרבה הרי זה משובח".

הם שאלו, האם לדעת הרבי היה ניצחון במלחמה, והרבי הסביר להם שהיו צריכים לכבוש את דמשק וקהיר, ויכלו לעשות זאת יחסית בקלות, כי מספר החיילים

והרבי אמר לו "חנוד הענדל בן מריאשא" (הענדל ליברמן).

חזרתי בלילה מאוחר ממבצעים.

21:30 נכנס למעריב.

00:35 נסע לביתו במכונית של בנימין קליין.

יום שלישי יט תמוז

12:20 הגיע מביתו. כשיצא מהרכב הסתכל בפליאה על-כך שהטנקים עדיין לא יצאו.

15:15 נכנס למנחה. ביציאה עמד מישהו ממשפחת שניאורסאהן והרבי לחץ את ידו. הוא רצה להכנס לרבי, אך לייבל לא נתן לו.

21:30 נכנס למעריב.

00:30 יצא לביתו.

יום רביעי כ תמוז

חזרתי מאוחר בלילה ממנהטון, ולכן לא רשמתי מה היה במשך היום.

21:30 נכנס למעריב.

00:30 יצא לביתו. בחוץ עמד הילד של השליח ניסן פינסון מטוניס, הרבי פנה אליו והוא התקרב לרבי. הרבי שאל אותו מה הוא עושה בשעה כל-כך מאוחרת, ומדוע עדיין לא הלך לישון, והוא ענה שהוא הולך כעת לישון. הרבי אמר לו: אתה הרי צריך לקום מחר בבוקר לסדר התפילה, וענה, שהוא קם. הרבי שאל אותו איפה הוא ישן, וענה - אצל איטקין [השכנים של 770]. לפני שנכנס למכונית עשה בראשו תנועה של פליאה.

למטה. במנחה היה מאורע מופלא: אחרי "אשרי" החזן אמר קדיש, ומיד פסע הרבי לתפילת שמונה-עשרה (מבלי לחכות לקריאת התורה). כמובן שגם כל הקהל התפלל שמונה-עשרה.

אחרי חזרת-השי"ץ אמר לייבל לרבי שיש חתן. הרבי אמר לו שישאל רב אם כשיש חתן לא אומרים אבינו מלכנו, ולייבל שאל את בנימין גורודצקי וענה שאומרים. לייבל ניגש לרבי, ושוב לבנימין, ושוב לרבי, ובסוף התחילו להגיד. הרבי סימן בידו שישירו ב"אבינו מלכנו". אחרי הקדיש הרבי הסתובב לכיוון החזן, ואז הוציאו את הספר-תורה לקריאה. הרבי עלה למפטיר. אחרי הקריאה אמרו חצי קדיש, לאחריו "עלינו לשבח" והרבי יצא לחדרו. ביציאה ניגש לרבי ר' משה פנחס כ"ץ ואמר לרבי שזה [האירוע הנ"ל] יהיה התחלה טובה ל"הפכו ימים אלה לששון ולשמחה", והרבי חייד, ואמר "אמן ובעגלא דידן". כמובן שמיד החבריה התאספו חבורות חבורות, לדבר על דבר הפלא הזה.

21:10 נכנס למעריב.

21:30 נסע לביתו.

יום שני יח תמוז

10:00 הגיע מביתו. היום הטנקים כבר לא חיכו שהרבי יגיע מהבית.

10:15 נכנס לקריאת התורה, ובכניסתו נתן צדקה בקופה שבכניסה. אחרי הקדיש של קריאת התורה אמר לר' דוד רסקין: "מי שברך", ר' דוד אמר את הנוסח,

אחרי התפילה ירד להתוועדות עם סירטוק משי. הרבה מאניש לא היו כי נסעו להרים, וגם בחורים היו חסרים, כי הרבה היו ב'מרכז שליחות', ואפילו מאלו שנמצאים כאן - היו שעוד לא חזרו עם הטנקים שלהם. הזאל היה מלא בערך עד עמוד הברזל.

ציוה לנגן ניגון למאמר, ואמר מאמר ד"ה "והקדיתם לכם" וגו'.

בשיחה שאחרי המאמר קישר את ענין המבצעים עם ערי מקלט שהם קולטים מכל הדברים המזיקים:

מבצע תורה: על תורה נאמר ש"דברי תורה קולטין.

מבצע תפילין: "וראו כל עמי הארץ וגו' ויראו ממך" שזה פועל פחד על אומות העולם.

מבצע מזוזה: הארז"ל מסביר שמזוזה שומרת מפני המזיקין, היינו שהיצר הרע לא יוכל להכנס לרשותו של האדם, ואפילו אחד שחטא ופגם היינו שכבר יש אצלו מזיקין - המזוזה מגינה מפניהם.

מבצע צדקה: כאשר גואל הדם תובע את נקמתו מגינה הצדקה, כמאמר רז"ל "נפשו של העני כו' והחיית אותו, חייד שאני מחזיר לך נפש תחת נפש כו'".

מבצע בית מלא ספרים: לפי מה שהוסבר על תורה, הרי כשכל מציאות הבית היא שהוא 'מלא' ספרים נפעל בבית הענין של 'מקלט' שנאמר על דברי תורה.

בשיחה אחרת אמר שצריך לפרסם לעם ישראל דברי חזק, שהרי סיבת הגלות היא רק "מפני חטאינו גלינו מארצנו"

יום רביעי כז תמוז

לפני מנחה הרבי נתן צדקה, ואחר כך נתן לבנימין מפתח כדי שיוציא מהחדר תשובה לחכם רפאל מגרוזיה. אחרי מנחה הרבי הוציא משהו מסידורו ונתנו לחכם רפאל. אחר כך נכנס הנ"ל לג"ע התחתון, ודיבר שם עם הרבי איזה זמן.

18:40 נסע לביתו, ביציאה נתן צדקה והביט לעבר הזאל, אחר כך נתן משהו לבנימין, ושוב הביט לעבר הזאל.

10:40 חזר מהבית.

עמדתי ליד הגדר של 784 (בכניסה של ועד להפצת שיחות), הסתכלתי על משהו ולא שמתי לב שהרבי הגיע. כשיצא הרבי מהמכונית הסתכל עלי כל הזמן, והלך לאט עד שנכנס אל תוך 770.

21:30 נכנס למעריב.

יום חמישי כח תמוז

10:15 נכנס לקריאת התורה.

12:40 נסע למקוה. הבחורים לא שמו לב שהרבי יוצא וכמה הסתובבו בחוץ, והרבי הביט עליהם.

13:20 חזר מהמקוה.

15:05 נסע לאוהל.

20:50 חזר מהאוהל, ונכנס למנחה.

אחרי מנחה הרבי קרא לרב חודקוב לחדרו. כשיצא, הודיע שאחרי מעריב תהיה התוועדות (פתאומית), וכולם רצו להתקשר ולהודיע לכל העולם.

21:30 בדיוק, הרבי נכנס למעריב ללא סירטוק משי.

יצא רציני מאוד, ירד במדרגות, והלך בצד שמאל של המדרכה. חיכה זמן רב עד שכל המכוניות יעברו את קינגסטון, ואחר כך חזר על המדרכה בצידה הימני בהליכה מהירה. מחוץ לבנין נטל ידים, שלוש פעמים על כל יד. אחר כך נכנס לזאל ואמר "יושב בסתר" במהירות גדולה. בכל "יושב בסתר" החליף את מקום מושבו, וכשסיים נכנס לחדרו.

15:15 נכנס למנחה עם סידור כחול ולא עם הסידור השחור כרגיל. במשך חזרת הש"ץ הרבי עיין בכל מיני מקומות בסידור, ולא במקום חזרת הש"ץ כרגיל.

18:20 נסע לביתו.

19:10 חזר מהבית.

הלילה ליל יחידות. ישראל [הרב ישראל יואל סוסובר ע"ה] נכנס עם אשתו והילדים, והרבי בירך אותו בהצלחה בהפצת המעיינות ובחמשת המבצעים.

יום שני כה תמוז

15:15 הרבי נכנס למנחה עם הסידור הכחול.

17:30 ניסן מינדל נכנס לרבי לכתוב מכתבים, והיה שם בערך שעה.

18:30 הרבי נסע לביתו.

21:30 נכנס למעריב.

00:00 נסע לביתו.

יום שלישי כו תמוז

לא היו חדשות.

שבת קודש פ' פנחס, כג תמוז

השבת התקיימה התוועדות והיא הסתיימה ב-17:30. הרבי דיבר על כך שכל המטרה של בין המיזרים היא היציאה מהם אחר כך, על דרך ש"עת צרה היא ליעקב" - צרה אותיות צהר, זאת אומרת שבצרה עצמה כבר נמצא הצהר.

דיבר על 'מיהו יהודי', ואמר שהצרה הכי גדולה היא דוקא מהדתיים שלא רוצים לותר על הכסא, ולא מהשמאלנים שהיו מוכנים כבר לותר.

הורה לכמה אנשים שיש אצלם שמחה שיגידו לחיים (כל אלו שנוולדו להם בנים וכו'), ואחר כך ניגשו החתנים לתת את בקבוקי המשקה.

הרבי שאל מי נוסע לארץ ישראל, וניגש נתקע ברכהו והרבי נתן לחיים. אחריו ניגש זושא, והרבי מזג גם לו. עוד כמה אנשים ניגשו לרבי במהלך ההתוועדות.

אחד ניגש לרבי עם בקבוק ועל הבקבוק היה מונח פתק, הרבי לקח אותו והכניס לסידור.

בעת אמירת סממני הקטורת הרבי לא ספר בידיו כמנהגו תמיד. אחרי מנחה התחיל "נייעט נייעט".

21:00 הגיע מהבית.

21:20 נכנס למעריב.

יום ראשון כד תמוז

12:45 הגיע מביתו.

בשעה 13:00 עברה לווייה ליד 770. הרבי

מנחם - אב

עצם הביטחון בה' ובפרט כשמדברים על זה בחיות

פועל ש"לא ינום ולא ישן שומר ישראל".

[ש"פ דברים ח' מנחם - אב]

ואחרון של ר"ח (למרות ש"שמעו" זה ענין של היפך השמחה, והפטר ר"ח זה ענין של שמחה). הזכיר שוב על המבצעים, ואמר שבמדינות ששומעים כעת את ההתוועדות וכבר האיר שם היום, אפשר כבר לצאת למבצעים בפועל, ומקומות שעדיין לא האיר אוי צריך להתחיל להתכונן.

ציוה לנגן "א' שמחת תורה"דיקן ניגון" והיה בשמחה עצומה, וכשיצא התחיל "נייעט נייעט".

יום שישי כט תמוז

20:00 הגיע מביתו.

20:15 נכנס למנחה.

21:10 נכנס לקבלת שבת. אחרי התפילה התחילו לשיר, והרבי עודד בידו את השירה. ב-770 היתה אווירה שמחה מאוד. בצאתו מהתפילה אמר לרב חודקוב שמחר יקראו בס"ת של משיח.

- ולא בגלל שהרומאים היו חזקים יותר מהיהודים. ולכן גם היום, אין להתפעל מהגוים, כי זה שעם ישראל הוא "עם לבדד ישכון" הרי זה מהברכות של עם ישראל, אלא שצריך להיות "ובגוים לא יתחשב" לשמור את חומת עם ישראל, "עם לבדד ישכון ובגוים לא יתחשב", ולא לעשות שום חור בחומה על-ידי שמכניסים גוים וכו'.

בקשר להכנות לתשעת הימים אמר שצריך להוסיף בצדקה ושגם הילדים יתנו צדקה, וביום שישי יתנו כפול.

הרבי אמר שההתוועדות היא התוועדות מיוחדת לחיזוק חמשת המבצעים, ולכן יערוך מגבית מיוחדת עבור המבצעים. ואמר, שבזמן עד שמחלקים את הפתקים (למגבית), אפשר להסביר בהרחבה את הענין של "עם לבדד ישכון", ואמר שיחה בענין מיהו יהודי.

בהמשך השיחה דיבר על הקביעות של ר"ח אב שחל בשבת והורה שבשבת יוסיפו אחרי ההפטר של "שמעו" פסוק ראשון

**שבת קודש פ' מטות - מסעי
א מנחם - אב, ראש חודש**

בשעה 09:30 הלכתי לביתו של הרבי, כדי ללוותו ל-770.

בשעה 09:55 הרבי יצא מביתו. כשירד במדרגות הסתכל לכל הכיוונים, וגם במשך הדרך מסתכל לצדדים. ברחוב ברקולין עמדו כמה שוטרים, והרבי נגע באצבעו בכובע בפניהם (לכעין הצדעה).

10:05 נכנס לשחרית. קריאת התורה היתה בספר-התורה של משיח. קרא הפטרת "שמעו", הוסיף בסופה את הפסוקים שנוהגים לקרוא לפי מנהג חב"ד, ואחר-כך קרא פסוק ראשון ואחרון של הפטרת ערב ראש חודש כמו שדיבר בהתוועדות ביום חמישי.

עודד את שירת "הוא אלוקינו" במוסף. לפני שהגבאי הודיע על מנחה, לקח הרבי את סידורו, וכך ידענו שתהיה התוועדות. כשיצא, התחילו לשיר את הניגון של ר' לוי"צ, והרבי עודד בידו.

היה קל לתפוס מקום טוב בהתוועדות, מאחר שהרבה מאנשי נסעו להרים.

בהתוועדות דיבר על ימי בין המיצרים, שבפנימיות הם טובים, ועל-ידי שמחה ממחרים את הגילוי שהימים הללו הם בעצם ימים טובים. ואמר ששמע מאביו, שבשבתות של שלושת השבועות צריכים להוסיף בשמחה, כדי שלא יחשבו שנוהגים אבילות בשבת, וזירו נוסף להני"ל הוא על-ידי המבצעים. והסביר כיצד הם שייכים גם בשבת.

בהמשך להתוועדות של יום חמישי,

המשיך הרבי להסביר את ההנהגה להוסיף את הפסוקים של הפטרת ר"ח אחרי הפטרת "שמעו".

היתה שיחה מאוד חריפה על מיהו יהודי, והרבי אמר, שכעת ישנה שעת הכושר לתקן את החוק, אלא שלא רוצים לעשות את זה. ומפורסם שהמערך אמרו, שזה יכל להיות מתוקן כבר לפני שלוש שנים.

המשיך לדבר על מידת הבטחון, שאין ליהודים מה לחשוש כלל, שהרי "הנוגע בכם כנוגע בבבת עינו של הקב"ה". ומה שאומרים זאת - זהו לא כדי להרגיע, אלא קובעים שכך המצב. וזה עצמו שה"שבעים זאבים" רואים שה"כבשה אחת" אינה מתפעלת מהם, זה מחליש אותם.

ההתוועדות היתה מאוד שמחה, והרבי עודד הרבה את השירה. בכלל, מיום חמישי האחרון, יש אצל הרבי - ובמילא אצל כולם - תנועה של שמחה גדולה מאוד.

את המזונות הרבי מסר לצא"ח, בכדי שיארגנו התוועדות בזמן של סעודה שלישית.

גם לפני מנחה (כשהרבי אמר קרבנות) המשיך לעודד בראשו.

אחרי מנחה, הרבי התחיל לשיר את הניגון של ר' לוי"צ.

כשיצא מ-770 ללכת לביתו שרו בחוץ, והרבי מחא כפיים בחזקה. גם כשחזר מהבית עמדו בחוץ ושרו, והרבי עודד וגם מחא בכפיו, עד שנכנס פנימה.

כשיצא לביתו, דיבר עם יהודה אלינסון.

בשעה 18:30 היה אסיפה של צא"ח, וחילקו שם את המזונות והמשקה מההתוועדות של הרבי.

במוצאי שבת התקיימה התוועדות, והיו שם ר' יואל, ר' שלום מרוזוב ונחום שקליאר.

יום ראשון ב מנחם - אב

15:15 נכנס למנחה.

21:30 נכנס למעריב.

יום שני ג מנחם - אב

הרבי נכנס לקריאת התורה.

ניסן מינדל נכנס היום לרבי אחרי הצהריים, ושהה שם בערך שעה.

הרבי לא נכנס להתפלל מנחה עם המנין של הישיבה.

18:50 נסע לביתו

19:45 חזר ל-770.

23:30 נסע לביתו.

יום שלישי ד מנחם - אב

12:45 הרבי הגיע מביתו. כשנכנס,

הסתכל במבט חזק לתוך הזאל.

13:00 נסע למקוה.

14:00 חזר מהמקוה, ושוב הביט לעבר הזאל.

15:00 נסע לאוהל, וגם כעת הסתכל לעבר הזאל.

20:45 חזר מהאוהל. הבחורים חשבו שתהיה התוועדות, אך בפועל לא היתה.

21:45 נכנס למעריב.

22:10 נסע לביתו.

יום חמישי ו מנחם - אב

10:10 הרבי הגיע מהבית.

10:15 נכנס לקריאת התורה. בעת קריאת התורה, עיין הרבי במגילת איכה וברש"י.

אחרי הקריאה, המשיך לקרוא ברש"י בסוף איכה, ולא אמר תהילים.

15:15 נכנס למנחה. לפני מנחה הרבי נתן פתק לבנימין.

18:40 הרבי נסע לביתו. לפני-כן היה אצלו ניסן מינדל.

19:40 הרבי חזר מביתו.

22:00 הרבי נסע לביתו.

יום שישי ז מנחם - אב

במנחה, בעת חזרת הש"ץ, עיין הרבי בד"ה "איכה ישבה בדד" תשל"א.

**ש"ק פ' דברים, ח מנחם - אב
ערב תשעה באב**

09:55 הרבי הגיע מהבית.

ביום חמישי הרבי הורה, שבשבת זו יקראו בספר-התורה של משיח. במוסף, עודד הרבי את השירה. אחרי התפילה, אמר בחיך "גוט שבת" למ. חנון, ויצא לפני שהודיעו על מנחה.

בהתוועדות אמר שיחה על ענין הביטחון (בהמשך להתוועדויות הקודמות) - שאין לבני ישראל מה לחשוש מאומות העולם. הסביר שיש כמה סוגים בביטחון, סיפר סיפור מהבעל-שם טוב, ואמר שעצם

י"ז-תש"כ.

21:35 נסע לביתו.

יום ראשון טז מנחם - אב

בשבת האחרונה לא היתה התוועדות.

12:35 הרבי הגיע מהבית.

15:30 נכנס למנחה.

הלילה ליל יחידות, התחילה בשעה

20:30. הרבי נכנס למעריב בשעה 00:00,

ובשעה 02:00 נגמרה היחידות.

אחרי היחידות, נכנס לרבי הרב

חודקוב.

02:30 נסע לביתו.

יום שני יז מנחם - אב

12:45 הרבי הגיע מהבית.

13:00 התקיימה קריאת התורה בג"ע

התחתון. כשמוליכים את ספר התורה,

הרבי נוגע בידו הקדושה במעיל הספר.

הרבי לא נכנס היום למנחה.

17:30 ניסן מינדל נכנס לרבי.

18:50 נסע לביתו. בחוץ עמדה אשה

קטועת רגל, ביחד עם בנה (הם חיכו

ממנחה אלא שהרבי לא יצא). הרבי

חייד אליהם, והניח לילד לנשק את ידו

הק'. אחר-כך רץ הילד והתחיל לתקוע

בשופר, והרבי עמד משך זמן, הסתכל

עליו וחייד.

19:40 הרבי חזר מביתו.

21:30 נכנס למעריב. אחרי התפילה,

איחל למ. חנון נסיעה טובה.

והרבי אמר לו, שלא מספיק להיות רק

זבולון, אלא צריך להיות גם י"שכר'.

21:30 הרבי נכנס למעריב.

יום רביעי יב מנחם - אב

12:40 הרבי הגיע מביתו.

15:25 הרבי נכנס למנחה, ובכניסתו נתן

צדקה לעני. אחרי מנחה עמדו ליד ג"ע

התחתון, אשתו של ניסן פינסון עם בנה.

הרבי איחל להם נסיעה טובה, ושאל

אם הם יהיו במרסי. היא ענתה שהם

יהיו שם רק שעתיים, ובפריז יהיו שש

שעות. הרבי שאל אותה, אם קיבלה כסף

לשליחות מצוה, וענתה שכן. הרבי אמר

לה שהילד ילמד בישיבה, ובסוף אמר

"שנשמע בשורות טובות".

יום חמישי יג מנחם - אב

10:10 הרבי נכנס לקריאת התורה.

12:00 נסע למקוה.

13:00 בערך חזר מהמקוה.

14:45 נסע לאוהל.

20:45 חזר מהאוהל. הבחורים קיוו שאולי

תהיה התוועדות, כיון שלאחרונה היו

כמה התוועדויות פתאומיות, אך בפועל

לא היתה.

אחרי מנחה נכנס לייבל גרונר לרבי,

ושאל האם תהיה התוועדות בשבת,

כיון שהרבה מאנ"ש נוסעים לירחי כלה

בגן ישראל, והרבי ענה לו, שיודיע שלא

תהיה התוועדות.

שמעתי, שאברמיל שם טוב הזמין את

הרבי לבקר בגן ישראל, כמו בשנים תשט

האמצעית סידר, שיהיו שניים בפרק

התחתון ואחת בפרק האמצעי.

בשחרית ובמנחה קראו בספר התורה של

משיח, אלא שבשחרית הוציאו אותו ללא

הכתר, ובמנחה עם הכתר.

כלילה יצא לקידוש לבנה.

הוספה: בליל תשעה באב ניגש בנימין

לרבי עם שתי נרות, והרבי בירך "בורא

מאורי האש".

יום שני י מנחם - אב

10:10 נכנס לקריאת התורה, ונתן צדקה

בכניסתו וביציאתו.

15:15 הרבי נכנס למנחה. אחרי מנחה,

בירך את הנוסעים לארץ הקודש. אחר-

כך, נכנס יהודה אלינסון לג"ע התחתון.

ניסן מינדל היה אצל הרבי, כשעה ועשר

דקות.

כשהרבי יצא לביתו, נתן לבנימין פתק.

בחוץ עמדו שני אנשים שהגיעו מארץ

ישראל - יוחנן ספרנאי ועוד מישהו. הרבי

הסתכל עליהם, וכשיודל חזר מהבית של

הרבי, נכנס לזאל וחקר אותנו עליהם,

וביקש לשמוע פרטים רבים.

יום שלישי יא מנחם - אב

12:45 הרבי הגיע מהבית. אחר-כך

נסעתי עם דוד פלדמן למנהטן, הנחנו

תפילין לעשרים ושלושה אנשים ומכרנו

עשרים וחמש מזוזות.

שמעתי שאחרי מנחה, נכנס לרבי יצחק

חורגין. הרבי שאל אותו למה הוא לא

נוסע למבצעים, וענה, שהוא תורם כסף,

הדיבור בזה מזרו את הגאולה. אחרי

השיחה ציוה לנגן "בך בטחו".

ההתוועדות היתה מאוד שמחה,

ובמהלכה הרבי עודד את השירה, אלא

שכשהסתיימה (16:30) לא התחיל לשיר

כתמיד [כנראה בגלל ט' באב].

אחרי ההתוועדות הלך לביתו, ובדרך

נופף לילד לשלום בידו.

21:10 הרבי נכנס למעריב בנעלי בד,

וישב על יבאקס'. לאחר תפילת שמונה-

עשרה, אמר שיסירו את הפרוכת. בעת

קריאת איכה היה רציני מאוד.

לכיתו הלך הלילה ברגל, ולא ברכב

[כנראה בגלל האיסור לשבת על כסא].

יום ראשון ט מנחם - אב, צום

החמישי יהפך לששון ולשמחה

09:20 הגיע מביתו ברגל.

10:00 נכנס לתפילה. בעת התפילה, עיין

הרבי בדי"ה איכה ישבה בדד תשל"א.

הרבי לא התפלל ביחד עם החזן, וגם

לשמונה-עשרה לא פסע עם הקהל.

אחרי התפילה, הרבי ביקש מחודקוב

כסף, בכדי לתת לצדקה. אחרי שנכנס

לחדרו, יצא משם והלך למזכירות, ונתן

לחודקוב עשר דולר. כשיצא, שאל את

הבן של ניסן פינסון מטוניס, אם נתן

צדקה היום, וכן שאל את הבן של מאיר

הארליג.

למנחה, הרבי נכנס עם תפילין. את

הרצועות על היד - מסדר הרבי בשלוש

רצועות, ריוח, ועוד ארבע. על היבית'

של יד יש קופסה אדומה. על האצבע

ישראל בלוס אנג'לס, והרבי התבונן בזה הרבה, וביקש שיביאו בקבוק משקה, ומזג לו לחיים.

היתה גם מגבית, ובזמן המגבית הגישו לרבי את הספר מגיד דבריו ליעקב. הרבי הכניס את המפתח ואת הספר לשקית, והקפיד שלא יהיו דברים על הספר.

אחרי המגבית אמר, שישנו ענין שהוא רוצה להבהיר, והוא: כשהתחילו לדבר על מבצע מזוה ולבדוק מזוה, מיד נעשה ידעש' ובאו בטענות: הרי זה היפך השולחן-ערוך והמכילתא, שאומרים לבדוק פעמיים בשבע שנים.

אנשים יצאו לבדוק מזוה, ופתאום אחד הוציא להם מכילתא, אחר הוציא משנה ברורה וכו', והראו להם, שמזוה הרבים צריך לבדוק פעם ביובל, ושל יחיד פעמיים בשמיטה. ומיד כולם התבלבלו ולא ידעו מה לעשות, וכתבו אלי ושאלו מה לענות וכו'.

- לא שמים לב לדבר פשוט, שהשולחן-ערוך והקיצור שולחן-ערוך וכו' דיברו על מזוה כשרה, אבל היום אפשר למצוא מזוה ריקות, מזוה מנייר, מזוה משוחות, מודפסות וכדומה. אחד כתב לי שבדק בעירו מזוה רבות, ורק אחת היתה כתובה על קלף, ובה היה כתוב ברכת כהנים!

ובפרט שהיום סדר עשיית המזוה הוא שונה ממה שהיה פעם, והן יכולות לההרס יותר מהר.

ובכלל, המטה אפרים כותב, שמנהג טוב לבדוק בכל אלול.

דיבר על תפקידים המיוחדים של נשי ובנות ישראל, שהענין של בית מלא ספרים תלוי יותר בהם מאשר בבעל. כי הוא יכול רק להביא את הספרים, אבל ביכולתה של האשה לדאוג שזה יהיה עיקר הבית. ולא כאותם מכוגרים המתגאים שבביתם יש שטיח מקיר לקיר, שמוכן איזה חינוך זה פועל על הצעירים. ויהי-רצון, שיהיה יתרון האור מן החושך, אצל אלו שהתגאו בכך, ובטח שזה לא יזיק להם, ואצל הצעירים ששמעו מהם לא ישאר שום רושם, ויראו שזה היה רק נסיון מהי יתברך.

והוסיף, שבנוגע לפועל, לנשי ובנות ישראל יש את היכולת לקבוע כיצד יראו הכתים שלהן, שיהיה להם כתים נאים כפשוטם, שהרי "כלים נאים מרחיבים דעתו של אדם", אבל שתזכרנה שכמה כסף שמשקיעים בדברים גשמיים, הרי "לעושי רצונו" - דברים שגורמים נחת-רוח לקב"ה - צריך להשקיע הרבה יותר. וסיים, שיהי-רצון שיוסיפו בכל המבצעים, שהם לא רק הגנה, אלא פועלים שמלכתחילה לא יהיו דברים בלתי רצויים, ואפילו אם בעבר היו - הרי שהמבצעים פועלים כפרה. ובקרב ממש יתקיים ההמשך של "ברגע קטון עזבתך" - שיהיה מיד "וברחמים גדולים אקבעך".

בין השיחות הרבי הורה לכמה אנשים שיגידו לחיים. הרבי חייך חיוך רחב לצלם שניגש לצלמו. היו גם כמה חתנים שהגישו משקה.

שלמה קונין נתן לרבי מפתח של גן

דרבנו, מעביר את ידו על המצח. בצאתו מהתפילה, הוריד תפילין שהיו מונחות על ספר (זה היה ליד ברז המים שבתוך הזאל).

15:15 הרבי נכנס למנחה והתפלל לפני התיבה.

18:15 נסע לביתו.

19:15 חזר מהבית, וכשיצא מהרכב הסתובב והסתכל על הטנקים.

21:15 הרבי נכנס למעריב. הרב יאלעס עמד שם, והרבי חייך אליו. אחרי התפילה, נכנסו לחדרו הרב חודקוב ור' בעריל יוניק.

הרבי ירד להתוועדות, ובית המדרש היה מלא עד השעון שעל הדלת.

בשיחה הראשונה הרבי שאל כיצד שמחים ביארצייט, שלכאורה הוא ענין של היפך השמחה, ואמר, שלמרות שזה ענין פרטי, מכל-מקום זה נוגע לרבים. בהמשך דיבר על ט"ו באב שהוא יום שמחה.

בשיחה השניה ערך סיום על מסכת מכות, והסביר, שהסיבה שעושה סיום על מסכת זו, היא בגלל שבמכות נמצאים דיני ערי מקלט, ולאחרונה מדברים על המבצעים שהם 'מקלט', ובפרט שבתקופה האחרונה זקוקים לזה ביותר. ולמרות שסיום המסכת מדבר על ענינים של גלות, בכל זאת הסיום ממש הוא, "בלשון הזה אמרו לו עקיבא ניחמתנו עקיבא ניחמתנו". והסביר, שענין המבצעים הוא לא רק שמלכתחילה מונעים ענינים של שלילה, אלא שגם אם כבר היו ענינים של היפך הטוב - זה דוחה אותם.

יום שלישי יח מנחם-אב

12:45 הרבי הגיע מהבית.

במנחה, הרבי לא התיישב בחזרת הש"ץ, בגלל שמישהו נעמד לשמונה-עשרה מול מקומו.

יום רביעי יט מנחם-אב

15:25 נכנס למנחה. בשעות אחה"צ כולם תפסו מקומות קרובים, כדי לשמוע את הרבי מתפלל מעריב.

21:30 הרבי נכנס למעריב, והתפלל לפני העמוד לרגל יום האירצייט של אביו, הרה"ג הרה"ח ר' לוי"צ נ"ע.

יום חמישי כ מנחם-אב

09:30 נכנס לשחרית עטור בטלית ותפילין. את הקשר על היד כרך בבית הכנסת. אמר (כנראה) איזהו מקומן, אחר-כך קדיש דרבנו, והתחיל "הודו". היה אפשר לשמוע את הרבי מסיים כל קטע. כמה פעמים במהלך התפילה, הרבי ממשמש את התפילין (בעיקר תפילין של ראש). בקריאת שמע, נישק את התפילין שלושה פעמים, ולא פעמיים. בנפילת אפיים, הרבי לא משתמש ברצועות התפילין להבדיל בין היד לראש (כמו שנוהגים רבים).

הרב חודקוב הוציא את ספר התורה של משיח, והיה זקוק לעזרה כדי שיוכל להעבירו-עם הכתר-לרבי.

בסיום התפילה אמר תהילים, קדיש, משניות וקדיש דרבנו. לפני הקדיש

ביציאתו שם צדקה בקופה גדולה של הקעמפ, שעליה היו מצויירים חמשת המבצעים.

אחרי מנחה נכנסו לג"ע התחתון גרשון מענדל גרליק ובנו, וניסן פינסון מטוניס. הרבי נתן לגרשון מענדל בקבוק משקה ושלושים דולר שיחלק באיטליה, ולבנו נתן שלוש דולר לצדקה.

גם לפינסון נתן משקה ושרות.

דרך-אגב: אתמול הרבי הורה לפינסון שיכנס (אתמול בלילה) ליחידות, למרות שכבר היה ביחידות.

אחרי-הצהריים נכנס ניסן מינדל לרבי.

18:50 הרבי נסע לביתו.

19:40 חזר מהבית.

21:30 נכנס למעריב. אחרי התפילה, עמד בכניסה שניאור-זלמן ווילשאנסקי שיוצא לשליחות במיאמי, והרבי איחל לו נסיעה טובה וכו'.

יום שלישי כה מנחם - אב

12:45 הרבי הגיע מהבית. בכניסה עמד ברוך גולדשטיין. הרבי הסתכל עליו, והוא אמר לרבי שנוסע היום לארץ ישראל. הרבי אמר לו: "אינני שומע, דבר בקול רם יותר". הוא חזר על דבריו, והרבי ברכו בנסיעה טובה וכו'.

בצהריים נסענו למנהטן, והנחתי תפילין לעשרים ושישה אנשים.

19:30 הגיע מהבית. בכניסה בירך את משה גלבשטיין בנסיעה טובה.

21:30 הרבי נכנס למעריב.

18:30 נסע לביתו.

19:30 חזר מהבית.

הלילה ליל יחידות.

בשעה 23:50 נכנס למעריב.

נכנס ליחידות בחדר שעומד להתגייס לצבא, והיה לו רק פתק של בקשת ברכה. הרבי בירך אותו, ואחר-כך שאל האם הכניס [דרך המזכירות] פתק עם שאלותיו. הוא ענה שהכניס, והרבי אמר לו שהוא לא קרא את השאלות שלו, ולכן ישאל בעל-פה. הרבי אמר לו שעד הזמן שמתגייס ילמד בישיבה, כדי שיוכל להשאר דתי בצבא, וכן שהלימודים בישיבה יהיו בצורה חוקית [כאישור הצבא].

אחר-כך הצביע הבחור על פתק שהיה מונח על השולחן, ואמר: "נדמה לי שזה הפתק שלי", ואד"ש ענה: "לא".

היה עוד מישהו היום ביחידות, שהרבי דיבר איתו על המצב הביטחוני בארץ.

יום שני כד מנחם - אב

13:00 הרבי הגיע מהבית. קריאת התורה התקיימה בג"ע התחתון.

15:15 תפילת מנחה התקיימה היום בבית המדרש למטה, בגלל שהילדים מהקעמפ הגיעו לרבי.

הילדים שרו ב"אשרי", והרבי אמר אשרי לאט, אבל לא ביחד עם הילדים. גם ב"עלינו" שרו הילדים. לפני קדיש דרבנן הם התחילו לשיר "עוצו עצה", והרבי הסתכל לכיוון החזן כדי שיגיד קדיש דרבנן. אחרי הקדיש סימן בידו שישירו.

מכות, שהיה בכי מנחם-אב.

בשיחה ב הרבי המשיך להסביר את הסיפורים של סיום המסכת.

אחרי השיחה אמר מאמר בניגון שיחה בעינים עצומות, ד"ה "וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך".

אחר-כך היתה שיחה על רש"י וההערות על הזהר.

לפני השיחה הבאה אמר: "מכיון שמדברים על "ואת האדמה אשר נתת לנו כאשר נשבעת לאבותינו ארץ זבת חלב ודבש", וישנם כאלו שהגיעו מכפר-חב"ד - שיגשו לקחת משקה". נתן לחיים לספרנאי, ואמר לו, שזה גם עבור נחלת-הר-חב"ד. אחר-כך אמר: "הרב מאוסטרליה" - וניגש חיים גוטניק לקחת משקה. אחר-כך נתן עבור אנגליה, ועבור תומכי-תמימים בצרפת.

אחר-כך דיבר על התירושים של רש"י. אחרי ברכה אחרונה קם, ובפתאומיות התחיל למחוא כפיים, ועמד על מקומו כד משך זמן.

אחרי מנחה התחיל הרבי לנגן "בד בטחו".

20:45 הרבי חזר מהבית.

21:00 נכנס למעריב.

יום ראשון כג מנחם - אב

12:45 הרבי הגיע מהבית. 15:15 נכנס למנחה. אחרי התפילה דיבר עם ישראל דוכמאן בג"ע התחתון (אומרים שהרבי נתן לו דולרים עבור כמה אנשים).

והמעשה הוא העיקר - שאין להתפעל משאלות, והרי לשאלות אין קץ, אלא צריך בפועל ממש להגביר את המבצעים.

בשיחה הבאה הרבי דיבר עוד פעם על מידת הביטחון, שבודאי שהקב"ה שומר כל יהודי.

אחר-כך הרבי ביקש, שמישהו מיהודי רוסיה ישיר ניגון, ושרו את הניגון "עך טי דוראק".

בסוף ההתוועדות, הרבי התחיל לנגן את ניגון ההקפות של ר' לוי"צ, ועודד בשמחה בידו הק'.

כשיצא לביתו, לקח איתו את הספר מגיד דבריו ליעקב, ועודד את הבחורים ששרו בחוץ.

יום שישי כא מנחם - אב

12:30 הרבי הגיע מהבית.

15:15 נסע לאוהל.

19:40 חזר מהאוהל (עשר דקות לפני הדלקת נרות).

אחרי התפילה בלילה התחילו לשיר, הרבי לא עודד את השירה.

שבת פי עקב, כב מנחם - אב

08:50 הגיע מהבית.

10:00 נכנס לתפילה. קריאת התורה בספר-תורה של משיח. אחרי התפילה, הרבי לקח איתו את הסידור, החומש והתניא, והבינו שתהיה התוועדות.

13:30 הרבי נכנס להתוועדות, ואחרי שעשה קידוש התחילו לנגן.

שיחה א היתה המשך לסיום על מסכת

יום רביעי כו מנחם - אב

12:45 הרבי הגיע מהבית.
 ביציאה ממנחה, חייך הרבי לקבוצת נשים שעמדו לראותו.
 ניסן מינדל היה אצל הרבי בערך שעה.
 18:45 הרבי נסע לביתו.
 19:45 חזר מהבית. בכניסה איחל לבחור אחד נסיעה טובה.
 21:30 מעריב.

יום חמישי כז מנחם - אב

10:10 נכנס לקריאת התורה, ובכניסתו נתן צדקה. אחרי הקריאה נכנס העכט לג"ע העליון.
 12:45 נסע למקוה.
 13:45 חזר מהמקוה, ובכניסתו התבונן במתרחש בזאל.
 14:45 הרבי נסע לאוהל. כשהתיישב ברכב הרכיב משקפיים, והתחיל לקרוא מכתבים.
 בדרכו חזר מהאוהל, הבחין בטנקים שחזרו משדה התעופה, מהרמקולים שעליהם בקעה מוזיקה, והרבי עודד מהרכב את הבחורים. באחד הצמתים הרכבים נפרדו, ושמעתי שהרבי שאל את יודיל היכן הם.
 20:40 חזר מהאוהל ונכנס למנחה.
 21:30 נכנס למעריב.
 כמה דקות אחרי מעריב הרבי יצא לביתו, וכשיצא, הסתכל לראות מה קורה ב-770. הבחורים לא התכוננו שהרבי יצא כל-כך מוקדם, והדבר עורר

בהלה רצינית.

שבת פ' ראה, כט מנחם - אב

08:45 הרבי הגיע מהבית.
 08:30 נכנס לאמירת תהילים.
 10:30 הרבי נכנס לשחרית.
 13:30 הרבי נכנס להתוועדות, בשיחה הראשונה דיבר על אלול, "אני לדודי ודודי לי", ועל קבלת החלטות טובות. בשיחות הבאות, המשיך לכאר את הסיום שערך בהתוועדות כ מנחם - אב ואת הרשי" משבת שעברה, ואמר, שאף אחד לא שאל על כך כל השבוע, וזה סימן שהדבר לא הפריע לאף אחד לישון.
 דיבר על מיהו יהודי, ועל הפשרה שרוצים לעשות - שבמקום לכתוב "כהלכה" יכתבו "כמקובל בעם ישראל מדור דור". שזהו דבר איום, שהרי היו דורות של גירי אריות, והיו דורות שרק מתי מעט לא השתחוו לבעל. ועיקר הבעיה היא, שאומרים שגוייר צריך להיות בטבילה ומילה - לא בגלל שהתורה אומרת כך, אלא מפני שזו המסורת. וחמור מזה: מביאים פרופסור שאומר, שגר זה סתם מישהו שבא לגור במקום אחר, וכל ענין המילה והטבילה הוא דבר שחכמים תקנו רק אחרי חורבן בית ראשון, כיון לא רצו שיהודים יתבוללו.
 הרבי לא עודד הרבה את השירה בהתוועדות, ואחרי מנחה התחיל לנגן "בך בטחו".

יום ראשון ל מנחם - אב, ר"ח

10:10 הרבי נכנס ל-770.
 15:15 נכנס לקריאת התורה. ארון הקודש היה נעול, ובנתיים אמר הרבי פרקים עג-עד בתהילים. אחרי קריאת התורה אמר שוב פרק עג.
 אחרי מנחה עמד בחוץ איידלמן ממרוקו. הרבי איחל לו נסיעה טובה, ונתן לו שני לקוטי לוי-יצחק על התורה.

אלול

”זיהי רצון שכל הנרות יצטרפו לאבוקה
גדולה שממנה תעשה מדורה שתשרוף
את כל גדרות הגלות”
[יום הי כיה אלול]

יום שני א, ראש חודש אלול

כשנכנס הרבי לקריאת התורה חייד לאחד שעמד בחוץ, ועם חיוך רחב זה נכנס לתוך הזאל.
 15:40 הרבי נכנס למנחה.
 ניסן מינדל ישב בחדר הרבי כשעה.
 18:50 הרבי נסע לביתו.
 19:50 חזר מהבית.
 21:30 נכנס למעריב.
 כליה התועד ר' שלום מרוזוב עם הבחורים.
 הרבי נסע לביתו בשעה 01:00 (שעה מאוחרת מן הרגיל), ויש אומרים שזה בגלל חודש אלול.

יום שלישי ב אלול

12:35 הרבי הגיע מביתו. כשנכנס לגי'ע התחתון, ליד דלת חדרו הסתובב והסתכל על הבחורים בזאל במבט חזק (אני הייתי אז ליד השולחן שממול הדלת), משך זמן הרבי עמד והסתכל, נוגע בידית הדלת ולא פותח. לבסוף הסתובב הרבי ודפק שלושה דפיקות על הדלת, ואז לייבל הגיע ופתח את הדלת.
 בצהריים נסעתי למנהטן והנחנו תפילין לעשרים וחמשה אנשים בערך.
 18:30 הרבי נסע לביתו, חזר כעבור שעה בערך.
 21:30 הרבי נכנס למעריב.
 00:00 הרבי נסע לביתו. כשיצא הסתכל על שני בחורים שעמדו בחוץ.

יום רביעי ג אלול

12:40 הגיע מהבית. לפני שנכנס לחדרו דפק על הדלת.
 13:15 הרבי נכנס למנחה.
 21:30 הרבי נכנס למעריב.
 23:05 נסע לביתו. לפני נסיעתו מסר לחודקוב מעטפה.

יום חמישי ד אלול

10:05 הגיע מהבית.
 10:08 נכנס לקריאת התורה.
 15:15 נכנס למנחה. אחרי-הצהריים ניסן מינדל ישב עם הרבי בחדרו הק'.
 18:45 נסע לביתו.
 19:45 חזר מהבית.
 20:30 בנימין גורדצקי נכנס לרבי והיה שם עד 22:30, כשיצא גורדצקי נכנס הרבי למעריב (זה ממש לא רגיל שהרבי יצא למעריב בשעה כזו).
 23:15 הרבי נסע לביתו.

יום שישי ה אלול

19:30 נכנס למנחה.
 20:30 נכנס לקבלת שבת.

שבת קודש פ' שופטים ו אלול

09:55 הגיע מהבית.
 10:00 נכנס לשחרית.
 כשהניחו את ספר התורה על הבימה המשיך להסתכל, עד שבא אדם שלישי לעמוד בצד הבימה. אמר הפטרה "אנכי אנכי".

השבת לא היתה התוועדות, ובית-הכנסת היה ריק באופן יחסי.
 18:55 הגיע מהבית וחמש דקות אחר-כך נכנס למנחה.
 לפני מעריב נופף לשלום לילדות ששיחקו בחוץ. בעת ההבדלה הרבי מסתובב ומסתכל על המבדיל.
 21:30 נסע לביתו.

יום ראשון ז אלול

12:45 הגיע מהבית.
 15:35 נכנס למנחה. אחרי מנחה איחל למשפחת גולד נסיעה טובה ובשוי"ט וכו'. לפני שהם הספיקו לרדת לרכבת, רץ אחריהם בנימין קליין ואמר להם שחודקוב מחפש אותם. חודקוב נתן להם 300 דולר שהרבי ביקש למסור להם בתור השתתפות בנסיעה ואיחל להם כתיבה וחתימה טובה.
 18:45 נסע לביתו. דיבר בחוץ עם מישהו וגם איחל לו כתיבה וחתימה טובה.
 19:45 חזר מהבית.
 21:30 נכנס למעריב.
 22:00 הרשי"ג נכנס לרבי והיה שם חצי שעה.

יום שני ח אלול

10:10 נכנס לקריאת התורה.
 נסעתי למבצעים באיסט-סייד מנהטן.
 אחרי הצהריים נכנס ניסן מינדל לרבי.
 18:45 הרבי נסע לביתו וחזר כעבור שעה בערך, בכניסה עמד בק מירושלים

והרבי הניד בראשו לשלום.
 21:30 נכנס למעריב.

יום שלישי ט אלול

הרבי לא נכנס היום למנחה.
 הנחנו במנהטן תפילין לעשרים אנשים כ"י.
 18:00 נסע לביתו.
 19:00 חזר מהבית.
 21:30 נכנס למעריב. אחרי התפילה איחל לאשה שעמדה שם נסיעה טובה וכו'.

יום רביעי י אלול

12:45 הרבי הגיע מהבית (אחרי זה הלכתי לבית הרבי להביא משם את תרמוס התה).
 15:15 נכנס למנחה.
 18:00 נסע לביתו.
 19:00 חזר מהבית.
 21:30 נכנס למעריב.
 00:35 נסע לביתו.

יום חמישי יא אלול

10:10 נכנס לקריאת התורה.
 15:15 נכנס למנחה.
 אחרי הצהריים נפטר ר' שמואל לויטין ע"ה.
 18:45 נסע לביתו.
 19:45 חזר מהבית.
 21:30 נכנס למעריב.
 00:00 הרב חודקוב נכנס לרבי (באמצע

אנשים וילדים שלא קיבלו מטבעות וחשבו שאולי הרבי משיך כעת לחלק, אולם הרבי נכנס מיד לחדר.

21:35 יצא למעריב. אחרי התפילה ארגנו בחוץ קידוש לבנה, אולם הרבי לא יצא ולייבל הודיע שהרבי עשה קידוש לבנה בביתו.

אחרי מעריב נכנס חדוקוב לרבי למשך כחצי שעה.

שמעתי שהרבי נתן למשפחתו של שמואל לויטין \$400 השתתפות בהוצאות הקבורה וכו'.

יום שני יד אלול

10:05 נכנס לקריאת התורה.

10:45 הרבי יצא למקוה, יודיל ניסה לנהוג את הרכב לאיסטרן פארקווי דרך קינגסטון, אולם המשטרה לא אפשרה לו [באותו יום התקיימה תהלוכה גדולה של השחורים והרחוב היה חסום לתנועה]. גם להמשיך הלאה על הרחוב לא נתנו לו. הרכב חזר אחורה והרבי דיבר כמה מילים עם יודיל בסוף פתח הרבי את הדלת והתחיל לעבוד לכיון המקוה. בחזור יודיל הביא את הרבי במכונית והיה צריך לעשות סיבוב גדול.

לפני שהרבי יצא לאוהל המזכירים ניסו לסדר שהרכב של הרבי יוכל לצאת ונכנסו בקשר לזה כמה פעמים לרבי. בסוף סוכם הענין עם המשטרה, וכשיצא הרבי (בשעה 15:30) הגיעה נידת משטרה ללוות את רכבו של הרבי, הרכבים עלו על המדרכה ונסעו לכיוון רחוב ברקלין

הרבי ירד למנחה והתפלל על הבימה, אשרי לא אמר עם הילדים ביחד, לאחר חזרת השיץ התחיל הרבי להגיד תחנון ואז מישהו אמר שיש חתן.

אחרי מנחה הרבי הסתובב והסתכל על כל הילדים, אחר-כך בירך את הילדים בכתובה וחתומה טובה וכו'. אח"כ ירד מהבימה ונעמד ליד העמוד, הילדים עברו לפני הרבי וקיבלו כל אחד שני מטבעות. להרבה מהילדים הרבי חייד. הגיעו גם הרבה ילדים קטנים [לא מהקעמפ] כדי לקבל, וגם המדריכים מדעטרויט ומקנדה לקחו.

אחר-כך נתן מטבעות לגעציל בשבילו ובשביל אשתו, כן נתן להענדל ליברמן ולזלמן גוראריה.

בסיום החלוקה לקח בידו את הסידור והשקית עם הכסף הנותר, התחיל לנגן 'פרצתי' והלך לכיון חדרו. ליד ג"ע התחתון עמד זאיאנץ, הרבי פנה לבנימין ושאל אותו אם יש עוד שקית מטבעות, וענה שאין. הרבי הוציא מתוך השקית שבידו חופן מטבעות נתן אותם לזאיאנץ ואמר לו שיחלק את זה היכן שנוסע ושיהיה כתיבה וחתומה טובה לשנה טובה ומתוקה.

ניסן מינדל היה אצל הרבי עד 19:05, במשך הזמן הזה התאספו עוד ילדים שלא קיבלו מטבעות, אך לייבל אמר להם שהרבי לא יחלק עוד. הרבי יצא מחדרו תוך שיחה עם ניסן מינדל וחיוך נסוך על פניו.

20:00 חזר מהבית. בחוץ התאספו

יצא נכנס למשרדו וחזר לחדר הרבי).
00:40 הרבי נסע לביתו.

יום שישי יב אלול

10:10 הרבי הגיע מהבית, כנראה שהגיע מוקדם בגלל הלוויה, כי בדרך כלל בימים שאין קריאת התורה מגיע בשעה מאוחרת יותר. יש שמועות שהרבי יסע לבית החיים.

10:30 הלוויה הגיעה ל-770, היא תוכננה לשעה אחת עשרה אך הרבי ביקש להקדימה.

הרבי יצא עם ספר ביד, ועדיין לא ידעו אם הרבי יסע. פתאום לייבל התחיל לחפש את יודיל או היה ברור שהרבי מתכוון לנסוע.

הרבי הלך עד מעבר לרחוב קינגסטון וחיכה עד שיכניסו את הארון לרכב. המכונית של הרבי הגיעה, הרבי התיישב מאחורה ולידו חדקוב וקורנובסקי, ליד יודיל ישב סימפסון.

כולם רצו מיד לחפש מכוניות כדי לנסוע עם הרבי, אני נסעתי עם אחי ישראל וכל הדרך היינו קרובים למכוניתו של הרבי. כשהגענו לבית החיים, הרבי נעמד ליד גדר החלקה (הספר שלקח איתו נשאר ברכב). הרבי הסתובב ואמר שכולם יכנסו לתוך החלקה, והמתין שכל מי שאינו כהן יכנס. שאל את לייבל ובנימין למה יש כאלו שלא נכנסו וענו לו שהם כהנים, הרבי הסתכל שוב על כולם ואז שאל את המזכירים בחייד "גם אתם כהנים?". בסוף נכנסו גם הם. הרבי עמד

מול האוהל והסתכל במבט רציני.

כשהסתיימה הקבורה הרבי סימן לבנימין שנוסעים, בנימין פתח את הדלת, הרבי התיישב ובנימין רץ לקרוא ליודיל. אחר-כך רצו לחפש את חדוקוב, חדוקוב הגיע בריצה, נכנס לרכב ומסר לרבי בפרטיות את סדר הקבורה. אחר-כך הרבי דיבר עם שאר המזכירים, ואז נסע.

הרבי נטל ידיו מחוץ ל-770, ואמר שבע פעמים 'ושב בסתר'.

19:05 נכנס למנחה (זו שעה מוקדמת מהרגיל).

20:10 נכנס למעריב.

שבת קודש פי תצא, יב אלול

09:50 הגיע מהבית.

10:00 נכנס לשחרית.

19:00 מנחה.

20:15 נכנס למעריב, אחרי התפילה פתח את הסידור בקידוש לבנה, אבל בסוף לא היתה לבנה. ומאוחר יותר יצא לביתו.

יום ראשון יג אלול

12:50 הגיע מהבית. אחרי שהרבי הגיע הלכתי להביא מביתו את תרמוס התה, בתוך השקית היו גם-כן מגבת גדולה ומגבת קטנה.

הרבי לא נכנס למנחה בשעה הרגילה מפני שהיום יגיעו הילדים של קעמפ גן ישראל.

17:00 הילדים התחילו להגיע, כמובן שהסבירו לילדים להתנהג בדרך-ארץ וכו' ושיתכוננו שהרבי יחלק להם משחו.

של ההתוועדות היום (ביום חול), שישנה אפשרות למסור הוראות אלו בהרבה מקומות [ע"י ה"שידור"], ומתוך כוונה שהשומעים יעבירו אחר-כך את הדברים הלאה, ולא משנה מי אומר אותם בפועל כיון ש"שמע את האמת ממי שאמר".

בהמשך הדברים אמר הרבי: שהסדר הוא שכדי שיהיה **בחרת בחיים**, ניתנת ליהודי גם האפשרות ההפכית, וכשיהודי רואה את ההיפך הוא בורח ממנו, אבל זה רק בתחילת העבודה. ואחר-כך בכל דבר גשמי שהוא רואה מיד מחפש את הניצוץ קדושה שבו. והמבחן לזה הוא כשמגיע זמן של יסורים, והוא רעב אזי מפריע לו הרעב הגשמי, אבל לא בגלל צער הגוף שעל ידי זה, אלא בגלל שקשה לו להתרכז בלימוד.

ובקשר לזה סיפר סיפור מר' שמואל לויטין ז"ל (לפני הסיפור אמר שהיום זה גמר הישבעה, ומכאן ואילך הרבי ה"שווער" דואג לו לכל העניינים, הן אלו שמיד בצאת הנשמה מהגוף, וכל-שכן אלו שלאחר סיום הישבעה). שפעם ר' שמואל סיפר לרבי על המאסר שלו בסיביר, (זה היה ב-770 ובשעה שסיפר אף אחד לא היה בחדר), וסיפר לרבי שכשהיה במאסר המצב היה כל-כך קשה עד שהיה לו קשה לזכור אם בברכות השחר אומרים "הנותן ליעף כח", או "לעיף"! זה מה שנשאר בזכרונו עשרים שנה אחרי מאסר קשה, לא הייסורים הגשמיים, כי אם הצער על זה שבגלל הייסורים היה לו קשה לזכור אם אומרים

קרא לחודקוב. חודקוב נכנס לרבי וכשיצא הודיע שבשעה תשע תתחיל ההתוועדות.

21:05 הרבי ירד להתוועדות, מיד בהתחלה סימן לר' יואל בראשו, והתחילו ניגון הכנה למאמר, הרבי אמר מאמר ד"ה אני לדודי.

אחרי המאמר אמר משהו לבעריל יוניק והוא הביא איזו חבילה והניח אותה ליד הרבי.

בשיחות הראשונות דיבר על ח"י אלול שמוסיף חיות באלול, וההוספה צריכה להיות בתורה, עבודה וגמילות-חסדים, וגם הדברים שעד עכשיו היו בחיות צריכה להיות בהם הוספה, וכן בקשר לחמשת המבצעים שהם אותו ענין של שלושת הקוים הנ"ל, וצריכים לגשת לזה מתוך בטחון שהקב"ה עוזרו וזה יפעל חיות בכל העבודה של אלול וגם בגשמיות כבריאות ובפרנסה.

בשיחה השלישית אמר שכל מה שקורה בעולם משתלשל ממה שקורה אצל היהודי, ולכן על-ידי הנהגה כדבעי ומתוך בטחון בה', פועלים שיהיה "ונתתי גשמיכם בעתם", "וישבתם לבטח בארצכם", ולא רק אצל יהודים אלא אפילו "לא ישא גוי אל גוי חרב" שגם בין גויים לא תהיה מלחמה.

והרבי אמר שהכוונה היא כפשוטו: כשיהודי מתחיל לעבוד באלול בחיות אזי יש לו הבטחה גמורה שהוא יצליח, וזה עצמו יתן לו חשק אחר-כך להוסיף עוד ועוד בדברים טובים. וזו אחת הסיבות

יום רביעי יז אלול

12:50 הגיע מהבית.

15:30 נכנס למנחה.

18:50 הרבי נסע לביתו מאוחר מן הרגיל מפני שניסן מינדל התעכב אצלו.

19:50 חזר מהבית.

היום התחילו להגיע האורחים לתשרי, (בכל רגע בסדר חסידות בערב נכנס אורח אחר מארץ ישראל ומקומות נוספים).

21:30 הרבי נכנס למעריב.

יום חמישי חי אלול

יום הבהיר

10:10 הרבי הגיע מביתו. הטנקים המתינו מלאים בטנקיסטים ומוכנים ליציאה, ברמקול היו ניגונים שמחים וכשהרבי יצא עודד פעמיים בידו הקדושה והמשיך לחדרו (בלי להסתובב).

בקריאת התורה היו הרבה אורחים שברכו 'הגומלי הרבי הביט על כל המברכים.

11:45 הרבי נסע למקוה.

12:45 חזר מהמקוה. בכניסתו אמר שלום לבק משיכון חב"ד בירושלים.

15:00 נסע לאוהל.

בצהריים הגיעה קבוצה גדולה של אורחים מהארץ הזאל התמלא וכולם מוסרים דרישות שלום וכו'.

18:00 הקריאו בזאל את המכתב כללי מט"ו אלול.

20:05 חזר מהאוהל ונכנס למנחה.

אחרי מנחה נכנס לייבל לרבי וכשיצא

(הפוך מכיוון התנועה) ושם פנו שמאלה. כשיצא הרבי מחדרו וכן לפני שהלך למקוה סימן בידו לשוטרים כעין תנועה של הצדעה.

20:05 חזר מהאוהל. המשטרה פינתה לרבי את הדרך ועברו בכל הרמזורים האדומים.

בזאל תלו היום מכתב כללי-פרטי לט"ו אלול, ולפני מעריב הוסיפו את הערותיו של הרבי למכתב. הרבי מבקש במכתב שיתאספו רבים ויתאחדו בלימוד ענין בתורה, בתפילה הציבור, ובנתינת צדקה, שהם שלושת הדברים עליהם העולם עומד, ולעשות זאת לפחות: פעם אחת בימי הסליחות, פעם אחת בעשרת ימי תשובה, ופעם אחת בימי השמחה שאחריהם. ובנוסף להנ"ל להוסיף בכמות ובאיכות בפעולה בחמשת המבצעים.

21:05 נכנס למעריב.

22:30 נסע לביתו, שוב בליווי משטרת, עם סירנות וכו'.

יום שלישי טז אלול

11:45 הגיע מהבית.

15:15 נכנס למנחה, לא הייתי בתפילה כי נסענו למנהטן לבדוק מוזוות בשתי כתובות שנתנו לנו, גם מכרנו להם מוזוה אחת.

18:20 נסע לביתו.

19:20 חזר מהבית.

21:30 נכנס למעריב.

לאחר מכן הייתה שיחה על "מיהו יהודי" והרבי אמר שבאלול זה לא זמן לדבר בגנותם של ישראל, אבל כדי שלא יגידו שיש כאן "שתיקה כהודאה" צריך לשלול את הענין ודיבר בחריפות על הנציגים הדתיים שבשביל להשיג עוד כסא רוצים לדחות את הדיון בזה בשנה שלימה. ועוד דיבר על ההצעה לכתוב למשך זמן בדרכונים של הגרים שהם התגיירו, שמי שאומר לגר זכור מעשיך הראשונים עובר בכמה לאווים.

אחרי השיחה על מיהו יהודי דיבר על האורחים שמגיעים לתשרי, שצריכים להוסיף במבצע תורה ולקבוע שיעורים ברבים לפחות פעמיים ביום ושיצטרפו אליהם התושבים וגם הם ירגישו שהם אורחים בעולם הזה, וכדי שלא יהיו לאורחים מניעות וביבלולים אזי התושבים צריכים לדאוג לצורכיהם הגשמיים באכילה ושתיה וכו', וכדי שזה יהיה בצורה מסודרת אזי שיהיה ממונה כמו בשנים שעברו ושיקח עוד עוזרים.

הרבי הזכיר עוד פעם שהמטרה של ההתוועדות היא לחזק את ענין המבצעים בכל מקום ששומעים, וגם למקומות אלו בהם לא שומעים יעבירו את זה, ואחר-כך דיבר על נתינת צדקה בלילה שלכאורה זה אסור, ואיך הרביים היו עושים מגבית בלילה וכו'. והסביר שהסיבה שמדבר על זה היא, כי מכיון שההתוועדות היא לחיזוק ענין המבצעים לכן רוצה לתת לכל אחד דולר שיתן מחר (ביום) לצדקה (בלי חשש

של נתינה בלילה). והנתינה תהיה על-ידי הטנקיסטים, "אלו שנוסעים ומזכים יהודים בחמשת המבצעים בתקופה האחרונה", והם יחלקו לכל הקהל.

ואמר שכל אחד יקח דולר אחד בלבד, ולא לקחת בשביל מי שלא נמצא כאן, הוא יכול לקבל בהזדמנות אחרת, אבל היום זה קשור עם המשתתפים בהתוועדות הזו.

הרבי ביקש שהטנקיסטים יעלו ויקחו דולרים בשביל לחלק, התחיל להיות בלאגן גדול ודחיפות. התחילו לעלות טנקיסטים, והרבי שאל את דוד רסקין אם כולם טנקיסטים וענה שכן. באמצע החלוקה הרבי אמר שמבקשים שכל אחד יקח אחד, כאן לא נוגע הכמות, הדבר היחיד שיגרמו אם יקחו שתיים זה שלאחר לא יהיה, ומי שלוקח שתיים אין לזה קשר לחסידישקייט, אלא הוא חסיד שוטה וכידוע מהרבי הר"י ששוטה אינו חסיד, אלא זה מהישות שלו שאומר "לי יאורי".

אחר-כך אמר שלא ידחפו וכולם יקבלו, ורק הטנקיסטים, אלו שנסעו בפועל יגשו אליו לקחת.

נתן דולרים לבנים של ר' שמואל לויטין. הרבי אמר שנהוג לעשות מגבית בח"י אלול אבל כדי שלא תהיה טרחא אזי עכשיו מוזכרים על זה - וכל אחד יכול להכניס מחר, וכל המרבה הרי זה משובח.

אחרי זה ציוה לנגן ניגון ג' בבות, צמאה לך נפשי, נייע זורישיצי חלאפצי, והתחיל

לנגן נייעט נייעט.

אחר-כך אמר: בין החידושים שנוהגים לאחרונה - מוזכרים על ברכה אחרונה, ומכיוון שזו ברכה מעין ג' צריך לברך בישיבה.

כשיצא התחיל י'פרצת: ביציאה נתן צדקה לעני.

תשובה מהרבי בח"י אלול (הלשון בערד):

ות"ח ת"ח על תבשויט.

אזכיר עוה"פ עה"צ מצויב בגימטריה ימבצע מצוה ועיגיכ דרושי והיה אור הלכנה וגוי ופרשיי (בפסחים ג') ות"י שמ"ג וכו"י.

יום שישי יט אלול

18:00 הגיע מהבית.

19:05 נכנס למנחה.

20:00 נכנס לקבלת שבת, השבת כבר הרגישו את האורחים עם הדחיפות והצפיפות בזאל. אחרי התפילה זושא [הרה"ח זושא ווילמובסקי י'פרטיזין] התחיל לשיר והרבי עשה בידו תנועת עידוד.

שבת קודש פ' תבוא, כ אלול

09:50 הגיע מהבית. התפילה היתה כרגיל. אחר התפילה ר' זושא התחיל לשיר והרבי עודד בידו הק'.

היתה התוועדות. בשיחה הראשונה דיבר על מעלת שבת סליחות שבה נפעלת הסליחה בדרך ממילא.

בשיחה השניה דיבר על המעלה של הקביעות בשנה זו שיש בה הרבה ימים של סליחות, שענין הסליחות הוא שהקב"ה נותן לכל יהודי דברים טובים בהקפה, ובמשך השנה צריך לפרוע את החוב, וכשמגיע אלול ונשאר עדיין חוב, אזי היהודי מתחיל לשלם על-ידי התשובה, אבל יתכן שגם התשובה לא הייתה מושלמת, ולכן בימי הסליחות כשהקב"ה רואה את רצונו הטוב של היהודי, הוא מוחל על העודף.

בקשר למה שדובר בח"י אלול שאסור לצער גר ולומר לו שהוא לא כמו כל יהודי, אמר הרבי שאז בהתוועדות הוא אמר שיש על זה שלושים ושש לאוין ובעצם יש על זה רק שניים, אבל יש שלושים ושש אזהרות על זה. אלא שאף אחד לא מקשיב בהתוועדות ולכן אף אחד לא שאל על זה, ואפילו מי ששומע - זה נכנס באוון אחת ויוצא באוון שניה וזה לא נקלט אצל השומעים, ויש כאלו שהדברים מלכתחילה לא נכנסים אצלם וזה לימוד זכות עליהם, כי הם חושבים בזמן ההתוועדות על דברים אחרים, ומכיון שבמקום שרצונו של אדם, שם הוא נמצא, ולכן אי אפשר לתבוע מאדם שהיה במקום רחוק שישמע וישאל.

ולעצם הענין איך קורה שיהודים נכשלים בדבר כזה שיש עליו כל-כך הרבה אזהרות? מפני שהיצר-הרע משקיע בזה הרבה כוחות, כי בעבירה אחת הוא יכול להרויח שני לאוין ושלושים ושש אזהרות.

יום רביעי כד אלול

07:00 נכנס לסליחות. כשהגיעו לשמע קולנו הארון היה סגור והרבי הסתכל עליו עד שפתחו אותו. אחרי הסליחות לא שרו, ביציאה נתן צדקה.
15:16 נכנס למנחה.
אחרי התפילה נכנס ניסן מינדל לרבי.
17:30 נסע לביתו.
18:30 חזר מהבית. שמחה עלבערג נכנס לחדרו של הרבי.
20:15 הרבי ירד למטה לומר שיחה לעסקניות של בית רבקה ותומכי תמימים. בפתח חדר המדרגות לא היתה מזוזה, הרבי נעצר, הסתכל על זה רגע במבט חזק, וירד למטה.
בחלק הראשון של השיחה דיבר על אחדות ישראל, וגם דיבר על היכולת של הנשים להשפיע על הנהגת הבית.
בחלק השני הרבי אמר שמפעם לפעם המצב בעולם משתנה, ובהתאם לכך גם העבודה. ובהקדמה שיהודים תמיד הצטרפו ורצו שהחיים שלהם יהיו מאירים וכמו שמסופר על הבעל-שם טוב שהוא אהב אור, ובפשטות, שיהיו הרבה נרות בבית. ובתקופה האחרונה העולם נהיה פחות מואר, ובשביל להאיר את העולם צריך להאיר קודם את הבית וזה ישפיע על הרחוב. את הבית מאירים (גם בפשטות) על-ידי נרות שבת-קודש ויום-טוב, שעד עכשיו קהילות רבות נהגו שמדליקים נרות רק אחרי החתונה, אבל עכשיו כשצריך להאיר את העולם אזי צריך לדאוג שגם ילדות קטנות,

יום שני כב אלול

06:45 הרבי הגיע מהבית.
06:55 ירד לסליחות. אחרי סליחות לא עודד את השירה.
08:00 נכנס לקריאת התורה.
15:15 נכנס למנחה.
19:00 נסע לביתו.
20:00 חזר מהבית.
במעריב אמר קדיש אחרי עלינו ואחרי המשניות, לפני קדיש דרבנן מעביר ידו על המצח.

יום שלישי כג אלול

06:55 הגיע מביתו.
07:00 נכנס לסליחות, בייג מידות וב"סלח לנו", "מחל לנו", "הרשענו" מכה על חזהו הקדוש.
08:00 נכנס לפני היום יום' ואמר את כל הקדישים, בין הקדישים למד משניות.
08:45 נסע למקוה.
11:40 נסע לאוהל עם בנימין, אחר-כך יודיל נסע להחליף את בנימין.
הרבי היה שם כל היום וחזר בשעה 20:00. כשחזר עמדו בחוץ ושרו, הרבי עודד בידו את השירה.
נכנס למנחה ואמר את הקדישים.
21:00 נכנס למעריב.
21:20 נסע לביתו.
גם היום נסענו למנהטן למבצעים, הנחנו עשרים ושש תפילין וקיבלנו מזוזה לבדיקה.

את המזונות נתן לאיצייה חורגין, ולפני ברכת המזון התחיל יופרצת'.
אחרי מנחה התחיל שוב יופרצת'.
20:10 נכנס למעריב.
01:00 נכנס לסליחות, לפני שהתחיל לומר את הסליחות הביט על החזן, כשפתחו את ארון הקודש בשמע קולנו הסתכל על ארון הקודש.
אחרי סליחות התחילו לשיר 'רחמנא דעני' והרבי עודד בידו כמה פעמים שישירו חזק.
02:35 נסע לביתו. בחוץ עמד ר' זושא והתחיל יופרצת' הרבי מחא כפיו.

יום ראשון כא אלול

11:40 הגיע מהבית.
צא"ח הכינו מודעה לפרסום הוראת הרבי לאורחים מח"י אלול (קביעת שיעורים וכו'). הם הכניסו אותה לרבי, והרבי כתב על המודעה בכת"י: "כדאית נתינת צדקה בליני לפני - הנ"ל בימות החול".
15:45 הרבי יצא לאוהל, בדרך לאוהל המכונית עקפה שני טנקים שעמדו בצד, יודיל הצביע אליהם והרבי הסתכל וחייך.
20:00 חזר מהאוהל ונכנס למנחה.
21:00 נכנס למעריב. אחרי התפילה הסתכל על דף של חומש קרוע שהיה על השולחן, אחר-כך אמר לחודקוב שיודיעו על זמן הסליחות ומאיר הארליג הודיע.
21:30 יצא לביתו, בחוץ ר' זושא התחיל לשיר והרבי עודד אותו פעם אחת בידו.

אחר-כך ענה על השאלות ברש"י ובזהר ואז אמר שבמכתב (הכללי-פרטי שהתפרסם בט"ו אלול) מוזכר בנוגע לתשובה שעל-ידה נעשים המצות טובים ומאירים. ובמראי-מקומות צוין "להעיר מתו"א ריש מג"א". וכשפותחים בתורה אור רואים ששם מדובר בענין אחר, אלא שאף אחד לא שם לב לזה כי לא קוראים את המכתב ומכל-שכן שלא את מראי-המקומות, אלא שומרים את המכתב על המדף, ובכל-זאת זה לא ימנע מלכתוב הלאה מכתבים, כי כבר רגילים לזה ובשביל אחד או שתיים שכן קוראים שווה לכתוב. ובאמת היה אחד שקרא והעיר על-זה והמראה-מקום צריך להיות "לקו"ת שמ"ע בקיצור ושה"ש באריכות, וראה ג"כ תו"א מג"א".
אחר-כך דיבר בקשר למה שהיה כתוב במכתב שצריך לעשות ברבים את שלושת הקוים - תורה, עבודה וגמילות חסדים. וצריך לדבר על זה עוד פעם בשביל אלו שלא קראו את המכתב, ומכיון שעדיף לעשות את כל הקוים ביחד, לכן כדאי שהלילה לפני שיגידו סליחות - שהם קו התפילה, ילמדו תורה ויתנו צדקה, שמכיון שזה אחרי חצות אין בזה את הבעיה של נתינת צדקה בלילה [ראה שיחת ח"י אלול]. את הלימוד אפשר לעשות לפני חצות והצדקה אחרי, אבל לא צריך לדחות בשביל זה בהרבה את זמן הסליחות, כי לא מדובר לחפש עני, אלא לשים בקופה שזה לא לוקח הרבה זמן.

ובברכה, ועכשיו שזה כמה שעות לפני שבת יש עדיין אפשרות לפרסם את זה על-ידי הטלפון בכל העולם. וזה יגרור גם אימהות שלצערנו עדיין לא מדליקים נרות, והם יהפכו את העולם שיהיה יותר מואר, שזה נוגע במיוחד בזמננו שאנשים לא יודעים מה יהיה עוד חצי שעה ועוד שעה... ובפרט היהודים חוששים מה ילד יום המחר, ושוכחים ש"הנה לא ינום ולא ישן שומר ישראל", שהרי בשעה ש"בטחו בד" הרי נעשה מיד "בטחו ותפלטמו" אלא שצריך לקשר את זה עם גשמיות ולכן צריך אור בפועל.

ויהי-רצון שכל הנרות יצטרפו לאבוקה גדולה שממנה תעשה מדורה שתשרוף את כל גדרות הגלות.

[כשסיפר את הסיפור על הבעל-שם-טוב אמר שזה מוזכר במאמר של אדמו"ר הזקן, ור' הלל פאריטשער אמר שכשרבי אומר מאמר בשעת מעשה זה מתן תורה - שכנה מדברת מתוך גרונו. וכשאמר את זה נהיה הרבי רציני מאוד].

אחרי השיחה שאל: "הקבוצה השניה מארץ ישראל, ידאשיכם שבטיכם כבר הגיעו?" היה שקט והרבי שאל "אף אחד לא יודע?" מישהו אמר שישראל ליבוב פה והרבי אמר "ראיתי אותו, הוא הגיע אבל מלונדון". אחר-כך הרבי חיפש אותו והורה לו לומר לחיים.

היה שם מישהו שהיה גבאי בלינגרד ואמר לחיים, הרבי אמר (בערד): "הוא הרי אומר בשביל כל לינגרד, תנו לו כוס גדולה... הוא פעל דברים גדולים

ניגנו ניגון הכנה למאמר והרבי אמר מאמר ד"ה אתם נצבים.

בשיחה הראשונה דיבר על ההכנות לראש השנה על-ידי אתם נצבים כולכם באחדות וזוהו גם מה שעושים האורחים שבאו לכאן לתשרי. גם חזר על זה שהבעל-שם-טוב אהב אור בגשמיות, שהפירוש הוא שאת הענינים הרוחניים צריכים להוריד כפשוטו בגשמיות.

בשיחה השניה הרבי אמר שהסיבה הראשונה להתוועדות היא בגלל האורחים שהגיעו היום, ומכיון שצריכים לקבל אותם בדבר תורה אזי במקום לדחות את זה לשבת מקדימים את זה להיום. ודיבר על זה שבכ"ה אלול נברא האור שבו היה האדם מביט מסוף העולם ועד סופו, ואחר-כך גזזו הקב"ה בתורה.

ובקשר לזה - הוסיף - ידוע הסיפור עם הבעל-שם-טוב שפעם נאבד לאיזה סוחר השוורים שלו, והלך לשאול את הבעל-שם-טוב, והוא עיין בזהר ואחר-כך אמר לו שהם נמצאים בברסלוי. אחרי זמן הסביר הבעל-שם-טוב שהוא ראה אותם על-ידי האור הגנוז בתורה. ונשאלת השאלה למה מנעלים את האור הזה כדי לדעת איפה השוורים? אלא שהשוורים לא תופסים מקום בכלל אלא כל מטרותם היתה כדי להביא עוד יהודי אל הבעל-שם-טוב וכו'.

והסיבה השניה והעיקרית להתוועדות היא בקשר למדובר אתמול שבכדי להוסיף אור בעולם צריך לדאוג שכל ילדה יהודיה תדליק נרות שבת קודש

תשובה מהרבי שראיתי בצ"ח: ואשרי חלקם דהמודיעים שליט"א שזכו וזיכו את הרבים וזכות הרבים תלוי בהם.

יום חמישי כ"ה אלול

08:00 נכנס לקריאת התורה עם הסידור שלו ובמשך קריאת התורה הסתכל בסידור ולא בחומש. כשעלה לתורה לקח איתו את הסידור, ואחרי הקריאה אמר מתוכו קדיש. וכמו-כן אמר את שאר הקדישים.

09:45 נסע למקוה.

10:40 חזר מהמקוה.

11:50 נסע לאוהל.

בצהריים הגיעה קבוצה נוספת של אורחים, ואוטובוס נסע לקבל אותם, השמועות אומרות שהיום תהיה התוועדות.

19:40 הרבי חזר מהאוהל. ר' זושא התחיל לשיר והרבי עודד בידו הק', כשהרבי נכנס לג"ע התחתון לא היו שם מים לטול ידיים וחיכה עד שיביאו.

לפני מנחה אמר קדיש דרבנן, בחזרת הש"ץ למד משניות ואחר-כך אמר את כל הקדישים.

אחרי מנחה נכנס לייבל לרבי, כולם חיכו לשמוע מה קורה, אבל גם כשיצא עדיין לא נודע. אחרי רבע שעה נכנס הרב חודקוב, הוא נכנס פעמיים וכשיצא בפעם השניה הודיע שבשעה תשע תהיה התוועדות.

הרבי נכנס למעריב בשעה 20:50 וכבר היו שם הרבה אורחים.

אחרי התפילה הרבי ירד להתוועדות.

מגיל כזה שאפשר להסביר להם מה זה נרות שבת, והם שייכות לחינוך, יתחילו להדליק נרות שבת. היו קהילות שנהגו כך תמיד וראו בפועל שיש לזה השפעה חזקה על החינוך של הילדות.

בנוסף לזה יש עוד סיבה, שיש הרבה נשים - לצערנו - שלא מדליקות נרות שבת בגלל שלא לימדו אותם. אבל היו מקרים שהילדה התחילה להדליק ובעקבותיה גם האמא התחילה להדליק, ולכן כדאי לפרסם (מורות בבתי ספר, מדריכות וכו') שכל הילדות עוד לפני חתונה ואפילו לפני בת מצוה ידליקו נרות שבת קודש ובברכה. וכשילדה אחת תדליק זה ישפיע על החברות שלה.

וזה יוסיף אור בעולם כולו, שיפסיקו לחשוב אודות דברים לא טובים ויחפשו כיצד ללכת בדרך הישר, וזה יביא כתיבה וחתומה טובה לכולם.

אחר-כך הרבי חילק דולרים באמצעות הנשים שעסקו במבצע צדקה, על מנת שיתנו אותם או חילופם לצדקה. לכל אחת הרבי איחל שנה טובה בחיך רחב. אחרי החלוקה שאל הרבי אם יש מישהי שלא קיבלה. אחרי שהרבי סגר כבר את השקית הגיעו כמה נשים שלא קיבלו, הרבי פתח את השקית ונתן להם. כשיצא לקח איתו את הדולרים שנשארו ואת רשימת השמות שהם נתנו לרבי.

במעריב אמר הרבי קדיש אחרי עלינו, וכן משניות וקדיש דרבנן.

בערב לייבל נתן לי ולשפרינגר להגיה את "המשך היעתי" שמכנים עתה לדפוס.

בסוף הסליחות התחילו לנגן 'רחמנא' ועודד בידו.

08:30 הרבי נסע למקוה.

09:15 חזר מהמקוה.

09:40 ירד לשחרית עם טלית ותפילין.

ב"פוח את ידך" הרבי מנשק את

התפילין של יד ושל ראש וכן ב"יוצר

אור". בקריאת התורה היו דחיפות

גדולות והרבי היה צריך להדחק בין

הספסלים על מנת להגיע לבימה. אחרי

התפילה הרבי אמר נוסח התרת נדרים

לפני עשרה מזקני אנ"ש, ובסיומה אמר

להם: "ישר כח, אַ כתיבה וחתימה טובה

לשנה טובה ומתוקה".

אחרי התפילה התחיל לקבל פני"ם

בפתח ג"ע העליון. לכל אחד הרבי

אומר "כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה

ומתוקה". כשמצטברת בידו כמות של

פני"ם נכנס לחדרו מניח את הפני"ם

וחוזר לקחת עוד. באמצע החלוקה נכנסו

זקני אנ"ש למסוד לרבי פ"ע כללי. אחרי

שמסרו הרבי אמר ברכה [נדפס בלקו"ש

ח"ד ע' 365].

11:45 הרבי נסע לאוהל. לפני שנסע

לקח פני"ם מכמה אנשים שלא הספיקו

למסור, חזר לחדרו ויצא משם עם חבילת

מכתבים שלקח איתו לאוהל. במכונית של

הרבי נסעו - קורנובסקי, חדקוב וגרונר.

נוסח המברק ששלח כ"ק אדמו"ר

שליט"א לאנ"ש במרחבי תבל: "לשנה

טובה תכתבו ותחתמו".

יפעלו במקום את כל העניינים וכו'.

אחרי השיחה הרבי מזג מהגביע שלו

לחיים לרש"ג - המנהל של תומכי-

תמימים.

במהלך ההתוועדות הרבי עודד בראשו

כמה פעמים בשירה, גם כשניגנו את

הניגון של ב"צ שנקר.

בסוף ההתוועדות הזכיר על חמשת

המבצעים ועל הדלקת נרות, והזכיר

שהנרות הם מאירים בגשמיות ממש.

ויש מעלה כשזה פעם ראשונה בערב

ראש השנה שאז אפשר לכרך שהחיינו

בלי שום ספק. וצריך לפרסם את זה בכל

מקום. הזכיר גם על מיהו יהודי.

אחר כך נתן 'לחיים' לר' דוד רסקין

בשביל אלו שמפיצים את ענין הדלקת

הנרות, ונתן את המזונות ליוס'ל ווינבערג

בשביל הנשים שמתעסקות בזה.

בסוף ההתוועדות התחיל לנגן 'ופרצת'.

19:20 חזר מהבית.

20:40 נסע לביתו, כשיצא שרו 'ופרצת'

ועודד בידו הק' בלכתו וגם מתוך

המכונית.

יום ראשון כח אלול

06:50 הרבי הגיע מהבית.

07:00 נכנס לסליחות.

יום שני כ"ט אלול

07:00 נכנס לסליחות. בישמע קולנו'

הסתכל על ארון הקודש עד שפתחוהו.

ההתוועדות התחיל לנגן ניגון הקפות של

ר' לוי"צ, ועודד את השירה בידו.

גם כשהלך לביתו עודד את השירה.

770 מלא מזוודות, הרבה אורחים

מסתובבים כאן, בערך שמונים אנשים

הגיעו היום, ביניהם ר' מענדל פוטרפס.

יום שישי כו אלול

06:58 הרבי הגיע מהבית.

07:00 נכנס לסליחות.

הנחנו היום שלושים ושתיים תפילין

במנהטן וקיבלנו שתי תפילין לבדיקה.

17:45 יצא לביתו, ביציאה נתן צדקה

בקופה, וגם נתן לילד שעמד שם שיתן

צדקה, הילד היה נמוך ולא הגיע לקופה,

הרבי הגביה אותו כדי שיוכל לתת צדקה

בעצמו.

18:50 הרבי הגיע מביתו.

השבת היו דחוק יותר מאשר בשבת

רגילה.

שבת קודש פ' נצבים, כז אלול

10:30 הרבי נכנס לשחרית, במפטיר היה

דחיפות נוראות בגלל הקהל הגדול.

13:30 הרבי ירד להתוועדות. בשיחה

הראשונה דיבר על השבת שהיא לפני

ר"ה ולא מברכים את החודש בגלל

שהקב"ה מברך אותו.

בהמשך אמר הרבי שיש לו תוכנית

שיסעו קבוצות של בחורים לתורת אמת,

כפר-חב"ד, לוד, צרפת ומונטריאול. זה

צריך להיות ברצון ובהתנדבות, והשלוחים

בלנינגרד". הוא אמר לרבי שכבר לא

נמצאים שם והרבי אמר לו שעדיין יש

שם ואומרים שם לחיים בזכותך.

איזה יהודי מרוסיה אמר לחיים ובירך

שיהיה שנת הצלחה וכו', הרבי אמר לו

שזה יכול להיות עוד לפני ראש השנה.

הרבי שאל אם יש עוד אנשים מהקבוצה

השניה, וביקש שיודיעו את שמותיהם.

לייבוב אמר לרבי שנמצא כאן זמרוני

(צ"ק). והרבי אמר: "זמרוני הגיע בקבוצה

השניה?... הוא כותב כל הזמן פתקים

עבור מאות יהודים... שיגיד עבורם

לחיים... נו, שיאמר לחיים בשביל כולם...

אני לא מכיר אותו בפנים, היכן הוא?...?

זהו זמרוני? תנו לו כוס גדולה... אם הוא

יאחר לסליחות זה יהיה על אחריותי, תנו

לו כוס גדולה... לחיים ולברכה".

הרבי שאל מי נמצא עוד מהקבוצה השניה

ולייבוב אמר שנמצא גם קמינקר, הרבי

אמר: "קמינקר גם מהקבוצה השניה?...?

היכן הוא?... לחיים ולברכה!".

אחר כך הורה שהבעלי מנגנים ישירו

"עד טי זימלאק".

אחר כך אמר שישירו נייעט נייעט,

והתחיל לשיר. אחר כך צוה לנגן הושיעה

את עמד.

בשיחה האחרונה הזכיר שוב על הגי

קוין שעליהם דובר במכתב של ט"ו

אלול, ונשארו שלושה ימים של סליחות

ושילמדו תורה ויתנו צדקה לפני הסליחות

וככה ירקדו לתוך שנה טובה ומתוקה

בגשמיות וברוחניות בלימוד ובתפילה,

והקב"ה ידאג שתהיה מנוחת הנפש. בסוף

מוקדש
לחיזוק ההתקשרות לנשיאנו
כ"ק אדמו"ר זי"ע

ולזכות
החתן התמים מנחם מענדל
והכלה מרת יהודית יוכבד שיחיו
פלדמן
לרגל נישואיהם בשעה טובה ומוצלחת
י"ד מנחם-אב ה'תשס"ו

נדפס על-ידי ולזכות הוריהם
הרה"ת ר' ברוך וזוגתו מרת יהודית שיחיו
פלדמן
הרה"ת ר' יצחק מאיר וזוגתו מרת חוה שיחיו
סוסובר

